

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

Islamistické skupiny v Sýrii po roce 2011

Bc. Alena Fialová

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra Blízkovýchodních studií

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízovýchodní studia

Diplomová práce

Islamistické skupiny v Sýrii po roce 2011

Bc. Alena Fialová

Vedoucí práce:

Mgr. Ivan Ramadan, Ph.D.

Katedra Blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016

.....

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce Mgr. Ivanu
Ramadanovi Ph.D. za trpělivé vedení a přínosné rady ke zpracování této diplomové
práce, a celé své rodině za vloženou důvěru.

Obsah

1.	Úvod	7
2.	Islamismus, salafismus, džihádismus	10
2.1	Islamismus	10
2.2	Salafismus a džihádismus	10
2.3	Syrská občanská válka jako sektářský konflikt	12
3.	Alawité v Sýrii	15
4.	Historie Sýrie	19
4.1	Od nezávislosti	19
4.2	Háfiz al-Asad	22
4.3	Baššár al-Asad	24
4.4	Sýrie od roku 2011	26
5.	Terorismus v Sýrii	31
5.1	Muslimští bratři	31
5.2	Sýrie a “podpora terorismu”	33
6.	Vybrané islamistické skupiny v současném syrském konfliktu	36
6.1	Islámský stát	36
6.1.1	Historie hnutí	36
6.1.2	Ideologie hnutí	41
6.1.3	Financování hnutí	42
6.1.4	Taktika	42
6.1.5	Abú Bakr al-Baghdádí	43
6.1.6	Vztahy se syrskými rebely	44
6.1.7	Propaganda	45
6.2	Džabhat an-Nusra	47
6.2.1	Vývoj	47

6.2.2	Strategie.....	53
6.2.3	Muhammad al-Džúlání	54
6.2.4	Ideologie	55
6.2.5	Vztahy se syrskými rebely.....	56
6.3	Syrská islámská fronta.....	58
6.3.1	Ahrár aš-Šám.....	61
6.3.2	Liwa al-Haqq.....	64
6.3.3	Ansár aš-Šám.....	65
6.4	Syrská islámská osvobozenecská fronta.....	66
6.4.1	Džajš al-Islám.....	67
6.4.2	Suqúr aš-Šám	68
6.4.3	Liwa at-Tawhíd	70
6.5	Islámská fronta	72
6.6	Džajš al-Fatah.....	73
7.	Závěr	75
8.	Použitá literature	77
8.1	Monografie	77
8.2	Internetové zdroje	78
9.	Resumé	86

1. Úvod

V březnu roku 2011 začaly v Sýrii protesty, které se postupně přeměnily v občanskou válku. Nepřehledná situace v zemi trvá už více než pět let. Do konfliktu se postupně zapojily zahraniční islamistické skupiny.

Předkládaná diplomová práce se zabývá islamistickými skupinami, které vznikly v Syrské arabské republice po událostech takzvaného Arabského jara v roce 2011. Jedinou výjimkou je samozvaný Islámský stát, který se na území Sýrie rozhodl expandovat až v roce 2013 ze sousedního Iráku, a v roce 2014 došlo k vyhlášení chalífátu na jím dobytých územích. Vybrané skupiny působí na straně ozbrojené opozice, a dají se charakterizovat jako sunnitské islamistické, salafistické až džihádistické.

Téma diplomové práce jsem si zvolila se záměrem přiblížit vznik, činnost a cíle současných islamistických hnutí, skupin a organizací, které jsou, nebo byly aktivní od počátku současného, poměrně nepřehledného konfliktu v Sýrii. Vzhledem k tomu, že politická a bezpečnostní situace se ani po letech trvání konfliktu nezlepšila, je téma stále velmi aktuální. Zvolenou metodou práce je obsahová analýza dostupných monografií i internetových zdrojů.

Budu se věnovat událostem a vlivům, které předcházely období rozkvětu těchto hnutí v Sýrii, a s pomocí dostupných zdrojů budu vybrané skupiny analyzovat. Cílem mé práce je potvrzení nebo vyvrácení hypotézy, že příčinou současného boomu islamistických hnutí v Sýrii je podpora syrského režimu ší'itské sektě alawitů na úkor sunnitské většiny.

V první kapitole se krátce věnuji vysvětlení pojmů islamismus, salafismus a džihádismus, které se v mé práci často objevují. Ačkoli jsou tyto pojmy hojně

používané, často se rozdílily mezi nimi smazávají. V tomto kontextu zde zabývám také problémem sektářství v minulé i současné Sýrii.

Následuje kapitola věnovaná menšině Alawitů, která dlouho žila v určité sociální izolaci od ostatních obyvatel Sýrie, a během poměrně krátké doby získala uznání od některých islámských učenců, a dokázala se dostat do nejvyšších pater syrské politiky. Nyní jí však hrozí výrazné nebezpečí ze strany některých extremistických skupin.

Kapitola, věnující se historickému pozadí událostí, začíná vyhlášením nezávislosti Syrské arabské republiky v roce 1946. Krátce se věnuje neklidnému období převratů, a poté převratem a nástupem strany Ba'ath k moci v roce 1963. Následuje historie Sýrie do roku 2011. V této části práce je nastíněna konkrétní politika obou hlavních představitelů Háfize al-Asada a Baššára al-Asada. Nakonec se kapitola věnuje událostem Arabského jara a dění v Sýrii až do dnešní doby.

Abych dokázala lépe pochopit nynější úspěch salafistických hnutí, rozhodla jsem se zařadit kapitolu, která se zabývá terorismem v Sýrii. Muslimští bratři byli jedinou výraznou islamistickou opozicí vůči vládnoucí straně už od jejího převratu v šedesátých letech. V roce 1982, po střetech v Hamá, došlo k jejich rozprášení. Ačkoliv Muslimští bratři nikdy neměli výrazný vliv na veřejnost v Sýrii, ztratili důvěru i mezi svými stoupenci, neboť při jejich akcích umíralo mnoho civilistů. Zároveň také užívali náboženskou rétoriku, kterou syrští muslimové, ve své víře často vlažní, nepodporovali. Ve druhé podkapitole jsem se zabývala tím, jestli syrská vláda přímo, či nepřímo zavinila současnou situaci svou tolerancí nebo dokonce podporou některých ozbrojených organizací, či zahraničních islamistických bojovníků při vykonávání své zahraniční politiky.

Dále již následuje představení vybraných islamistických skupin, či organizací. Začínám tou, která se zdá být nejvíce nebezpečnou, tedy tzv. Islámským stát. Protože se jedná o skupinu, která získává své stoupence převážně mimo Sýrii,

popsala jsem její historii od jejího vzniku v devadesátých letech 20. století v Iráku. Následuje sice převážně syrská, přesto ze zahraničí výrazně ovlivňovaná Džabhat an-Nusra, která patří rovněž mezi džihádistické organizace. Následují podkapitoly věnující se aliancím, které postupně vznikaly z nutnosti sjednotit podobně smýšlející salafistické skupiny, které budou efektivněji bojovat proti režimu. Jsou to skupiny: Syrská islámská fronta, Syrská islámská osvobozenecská fronta a Islámská fronta. Většina ze jmenovaných skupin se považuje za salafistické, některé, jako Liwa al-Haqq, sdružují muslimy různého smýšlení. Na konec kapitoly jsem zařadila nejaktuálnější alianci, kterou je Džajš al-Fatah, která vznikla v roce 2015 a do jejích řad se zapojila i Fronta an-Nusra.

Při transkripci arabských jmen a termínů jsem dodržovala klíč profesora Luboše Kropáčka, uvedený v jeho knize Duchovní cesty islámu, případně jsem použila v českém jazyce obecně ustálené názvy měst.

2. Islamismus, salafismus, džihádismus

2.1 Islamismus

Obecně se jako islamismus označuje politická manifestace islámu¹. Islám by neměl řídit pouze soukromý život osob, ale měla by se jím řídit i veškerá politická aktivita a veřejný život muslimů. Islám je základem všeho dění ve společnosti. Politická moc a řízení státu by měly být plně v souladu s principy náboženství, jen tak bude skutečně úspěšný. Islamisté obecně neodmítají demokratické principy, naopak je vítají jako slučitelné s islámem, včetně voleb a pluralitního systému. Příkladem mohou být Muslimští bratři v Sýrii, kteří jako součást opozice vůči režimu podporují demokratické volby a mnohé politické svobody. Jejich vize hlásá sunnitský základ pro zákonodárství státu. Existuje však velká diverzita mezi jednotlivými větvemi této organizace a jejich politickými představami.

Svobodná syrská armáda sice propaguje sekulární program a demokratický stát, někteří její stoupcenci se však drží více islamistické ideologie.

2.2 Salafismus a džihádismus

Salafismus je sunnitským proudem právní vědy spojovaný s osobou Imáma Ahmada ibn Hanbala. Zdůrazňuje *al-salaf al-sálih*, tedy praxi první generace muslimů jako striktní vzor pro fungování dnešní společnosti. Každá odchylka, od vize fungování společnosti za Proroka Muhammada a jeho blízkých je salafisty považována za herezi. Takovými heretiky-nepřáteli jsou potom jak ší'ité, tak alawité a další náboženské menšiny, vycházející z islámu. Alawité jsou sektou, jejímž členem je syrský prezident Baššár al-Asad a mnoho dalších vysokých představitelů země. Sami se považují za ší'ity, což potvrdil libanonský učenec

¹Ostřanský, B. Atlas muslimských strašáků aneb Vybrané kapitoly z „mediálního islámu“. Academia. Praha. 2014. Str. 84.

Músa as-Sadr v roce 1973 ve své fatvě. Ta umožnila Háfizovi al-Asadovi stát se legitimním prezidentem.

Salafisté se řídí Koránem, hadíthy a konsenzem názorů kvalifikovaných islámských odborníků. Tyto zdroje jsou nezbytné k řízení státu a fungování sociálního řádu. Stoupenci salafismu trvají na doslovném výkladu Koránu a dodržování velmi rigidní verze práva šarí'a. Demokracii zavrhnou, stejně jako všechny moderní politické systémy. Princip sekulárního státu zcela odmítají, protože jejich cílem je ustavit globální chalífát, který bude zahrnovat celou muslimskou *ummu*. Jsou proti rovnosti práv žen a menšin, tak jak jsou chápána na západě. Všechny aspekty života se řídí dle islámského práva, tedy i postavení menšin.

Elizabeth O'Bagy rozděluje stoupence salafismu do dvou skupin na reformní salafisty a džihádisty. Reformní salafisté jsou ochotni působit v rámci existujícího politického systému, tak aby dosáhli zavedení práva šarí'a a islámského státu, ale demokracii odsuzují jako vládu člověka, nebo menšiny nad ostatními lidmi, tedy většinou. Taková vláda není v islámu možná, neboť jediným vládcem je Bůh. Svého cíle se snaží dosáhnout skrze změnu společnosti šířením výzvy *Da'wa*, tedy vzděláváním a sociální činností.² Změna režimu má vzejít přímo z požadavků muslimské společnosti. Džihádisté naopak upřednostňují násilnou změnu režimu pomocí revoluce. Popírají legitimitu současných státních režimů a jejich cílem je obnovení chalífátu.³ Nepřáteli jsou pro taková hnutí zahraniční státy zasahující do vnitřních záležitostí země (Izrael, Spojené státy americké, Rusko, Evropské státy atd.), nelegitimní režimy, představitelé jiných náboženství, ateisté, ale i muslimové, kteří nesouhlasí s tímto „jediným správným“ islámem. Za

²O'Bagy, E. Jihad in Syria. Middle East Security Report 6. Institute for the Study of War. USA. 2012. Str. 17.

³O'Bagy, E. Jihad in Syria. Middle East Security Report 6. Institute for the Study of War. USA. 2012. Str. 18.

džihádistické můžeme označit organizace al-Qá^cida, Islámský stát, či Džabhat an-Nusra.

Salafisté a džihádisté doslovně následují příklad Proroka a jeho společníků i v běžném životě. Častým znakem, který je odlišuje od ostatních muslimů, je speciálním způsobem upravený plnovous bez knírku, a dlouhý oděv sahající mužům až k patám. Salafisté většinou nemají hlubší náboženské vzdělání, neboť následují doslovný výklad zdrojů islámského práva, a nepotřebují tedy studovat žádné další výklady těchto zdrojů. Poměrně volně si však vykládají některé náboženské tradice. Opírají se o části učení vytržené z jejich původního kontextu tak, aby co nejlépe vysvětlily danou situaci. Například koho je možné označit za nepřítele a vést džihád, nebo obhájit mučednictví bojovníků.⁴

2.3 Syrská občanská válka jako sektářský konflikt

Rozdělení v rámci syrského konfliktu se zdá poněkud komplikovanější, neboť rozdíly mezi tradičními salafisty a džihádisty se v průběhu konfliktu postupně smazaly. Syrský režim byl založený na principech arabského nacionalismu, sekularismu a socialismu vládnoucí strany Ba^cth. V Sýrii koexistovalo množství náboženských menšin bez větších problémů, a salafisté tvořili jen mizivé procento syrské populace.

Výjimkou je období, kdy v opozici proti režimu Strany Ba^cth stálo syrské Muslimské bratrstvo, které vyhlásilo režimu Háfize al-Asada válku. Toto islamistické hnutí bylo postaveno mimo zákon, a v roce 1982 po masakrech ve

⁴ International Crisis Group. *Tentative Jihad: Syria's Fundamentalist Opposition*. Crisis Group Middle East Report 131. International Crisis Group. 2012. Str. 5.

městě Hamá, bylo rozprášeno. Do budoucna fungovalo hlavně v zahraničním exilu.⁵

Mnoho Syřanů toužilo po změně, a tak vystoupili na mírových protestech⁶. Už v počátcích protestů se ale na těchto demonstracích projevovali i někteří protestující násilným odporem vůči syrským ozbrojeným složkám. Tito lidé se později začali sdružovat do militantních skupin, a v rámci těchto hnutí odpovídali na násilné potlačování demonstrací ze strany syrského režimu a jím podporovanou milicí *aš-Šabíha*, ve které se angažuje mnoho alawitů. Tato jejich frustrace se projevila, také tím, že někteří muslimové začali přidávat k organizovaným ozbrojencům, později i zahraničním salafistickým skupinám, které slibovaly jednoduchá řešení v podobě svržení režimu a nastolení spravedlivého právního islámského státu.

Ačkoli alawité stáli v čele Sýrie více než čtyřicet let, nikdy neprosazovali své zájmy, před náboženskými zájmy sunnitů. Je však pravda, že do svých rukou nakumulovali nejdůležitější funkce a s tím související moc v zemi. Jejich vláda se vyznačovala velikou zkorumpovaností, nepotismem, ale také nedobrou ekonomickou situací v zemi. Faktem tedy zůstává, že více než náboženské hledisko v utváření této klientelistické sítě hrála roli rodinná a regionální příslušnost lidí blízkých prezidentovi a straně Ba^cth. Cílená příkoří vůči náboženským nebo etnickým menšinám nikdy nebylo součástí al-Asadovy politiky. Režim dokonce podporoval umírněné sunnitské učence, a ti mu za to prokazovali značnou loajalitu.⁷

⁵ Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 7.

⁶ O mírových protestech na počátku jara 2011 mluví ve své knize *Arabské jaro* Miloš Mendel. Ten jejich počáteční průběh označuje za téměř „ghándíovský“. Na obou stranách konfliktu ale

⁷ Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 7-8.

V první dekádě vlády prezidenta Baššára al-Asada začalo docházet k větší propagaci vnějších znaků zbožnosti mezi syrskou muslimskou veřejností. Mezi lidmi kolovala náboženská literatura, a ženy se začaly opět nosit hidžáb, aby daly najevo svou zbožnost. V sousedním Iráku v té době naplno probíhal sektářský konflikt mezi sunnity a ší'ity. Džihádisté operovali také ze syrského území. Režim se snažil salafistickou propagandu trestat. Salafisté a džihádisté byli buď vyhnáni ze země, nebo posláni do věznice Sednája. Situace se pomalu uklidnila. Když došlo v roce 2011 k nepokojům, režim se pokusil narůstající nespokojenost mezi muslimy odvrátit, propuštění salafistů při amnestii.⁸ Narůstající bouře se mu už uklidnit nepodařilo.

Alawité se stali nepřáteli ve chvíli, kdy režim začal násilně potlačovat protesty, a alawité se angažovali v armádě nebo v milici *aš-Šabíha*. Po vypuknutí konfliktu, alawité zůstali věrni režimu, a ti co s ním nesouhlasili, mlčeli, zřejmě z obav co by se stalo, kdyby se k moci dostali sunnitě. *Aš-Šabíha* se v tu chvíli stala v podstatě synonymem pro převážně alawitské stoupence vlády v zemi. Také podpora ší'itů z Íránu a libanonskému *Hizbulláhu* podnítila nenávist některých sunnitských muslimů vůči alawitům.

V zemi se nevytvořila žádná stabilní umírněná islamistická opozice, která by od počátku vedla muslimy k dialogu a následnému mírovému řešení. Exilová i vnitřní opozice byla natolik rozštěpená, že si nedokázala získat větší počet podporovatelů v Sýrii. A podpora západních států také nemohla být efektivní, když nebylo jasné, kdo zastupuje hlavní proud syrské opozice. Syrská svobodná armáda potřebovala vyzbrojit, ale vůdci opozice usazení v Turecku nebyli dlouho schopni zařídit potřebné zásobování.

⁸ Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 8.

Během prvního roku konfliktu se na scéně objevili salafisté, kteří násilí obhajovali snahou o sebeobranu před syrskou armádou. Díky své hlasité ideologické rétorice brzy získali potřebné zdroje od dárců, kteří podporovali stejné islámské hodnoty. Často to byly soukromé osoby, nebo náboženské organizace ze zemí Zálivu. Některé opoziční ozbrojené skupiny dokonce začaly napodobovat úspěšné salafisty, a navenek propagovaly stejnou ideologii, aby také získaly vlivné sponzory.⁹ Ačkoli se nejprve za salafisty nepovažovaly, časem je tento způsob života zlákal.

3. Alawité v Sýrii

Alawitská menšina tradičně obývala severozápadní část Sýrie a severního Libanonu. V Sýrii žili v hornatých oblastech nad městy Latákija a Tartús¹⁰, kde byli v bezpečí před znepřátelenými skupinami muslimů. Alawité byli kritizováni jak sunnity, tak i ší'ity za svou synkretickou víru.¹¹ Nejprve ani sami sebe nepovažovali nutně za ší'ity, i když se hlásili ke všem dvanácti imámům a i jejich název je odvozen od jména chalífy Alího. Svůj původ odvozují alawité od jedenáctého šíitského imáma Hasana al-Askarího, který žil v devátém století. Často se alawíje říkalo také *nusajríja*, podle Muhammada ibn Nusajra, který se po smrti jedenáctého imáma prohlásil za jeho posla.¹² Od ší'ity se tato sekta ale liší chápáním Alího, jako vtělení Boha, a Proroka Muhammada jako Boží emanací na zemi. Prorokův věrný následovník Salmán al-Fárisí je vnímán jako propagátor a

⁹ International Crisis Group. *Tentative Jihad: Syria's Fundamentalist Opposition*. Crisis Group Middle East Report 131. International Crisis Group. 2012. Str. 9-10.

¹⁰ Van Dam, N. *The Struggle for Power in Syria: Politics and Society under Asad and the Ba'th Party*. I. B. Tauris. Londýn. 2011. Str. 7-10.

¹¹ Burgrová, H. ed. *Současný Blízký východ: politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*. Barrister & Principal. Plzeň. 2011. Str. 114-115.

¹² Nguyen-Phuong, M. *Syrian Alawites: Their history, their future*. *The Islamic Monthly*. 2015.

obhájce jejich víry.¹³ Někdy je alawitům přisuzována i víra ve stěhování duší. Alawité nepovažují modlitbu za důležitou, neboť jejich náboženská tajemství střeží jen pár zasvěcených šajchů.¹⁴ Tyto posvátné vědomosti se přenáší v mužské linii. Ze stejného důvodu alawité většinou nenavštěvují mešity. Pokud bylo třeba, scházeli se ve svatostánku podobném mešitě, ale jednalo se spíše o místo komunitního charakteru.

Někteří západní orientalisté, misionáři, kteří přišli s touto skupinou do styku, byli přesvědčení, že se jedná o ztracené křesťany. Osmané se je pokusili dokonce přinutit k asimilaci a reformě jejich náboženského systému, ale to se nepovedlo a alawité si uchovali svou jedinečnost.

Teprve po rozpadu Osmanské říše přišla na řadu snaha o definování možností postavení alawitů ve společnosti. V regionu se tou dobou událo mnoho změn, ale alawité jimi zasaženi nebyli. Vládu nad Sýrií převzala Francie, která podporovala alawitskou komunitu. Francouzi potřebovali spojence, který by zabránil vzrůstajícím nacionalistickým snahám syrských sunnitů, tak aby Sýrie nezískala nezávislost. V letech 1922 až 1936 měli alawité svůj vlastní stát pod francouzským mandátem.¹⁵ Zároveň byly také zavedeny alawitské náboženské soudy, které měly rozhodovat v souladu s ší'itským islámským právem. Ačkoli neexistovalo žádné relevantní potvrzení od náboženských autorit o tom, že alawité jsou muslimové, nebo dokonce ší'ité, sami se za ně začali považovat. Byli povoláni ší'itští učenci z Libanonu, kteří se měli postarat o to, aby tyto soudy správně rozhodovaly v intencích islámského práva. Nyní už bylo jasné, že do budoucna bude třeba nějaké právní potvrzení o alawitské muslimské identitě.

¹³ Krátký, O. Blízkovýchodní internacionála. Milníky ší'itské aktivizace ve 20. Století. Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství. Brno. 2013. Str. 145

¹⁴ Kramer, M. Syria's Alawis and Shi'ism. *Shi'ism, Resistance, and Revolution*. Westview Press. Colorado. 1987. Str. 237-254

¹⁵ Kramer, M. Syria's Alawis and Shi'ism. *Shi'ism, Resistance, and Revolution*. Westview Press. Colorado. 1987. Str. 237-254

Před vyhlášením nezávislosti v roce 1946 došlo ke smíření s většinovými sunnity, alawité byli začleněni do nového nezávislého syrského státu. Zároveň byly zrušeny všechny alawitské soudy a odteď patřili všichni muslimové pod soudy sunnitské. To přineslo také první oficiální uznání alawitů jako muslimů. Fatvu vydal jeruzalémský muftí Hadždž Amín al-Husajní, protože damašské náboženské autority zřejmě toto oficiální dobrozdání odmítly vydat. Alawité se dále rozhodli více spolupracovat s šíitskými centry. Jejich víra se podobala ší'ite dvanácti imámu (*ithnáašaríja*) více než jakékoli jiné větvi islámu. Navíc sunnité podporovali tuto menšinu kvůli vytvoření nezávislého státu.

Ve třicátých letech probíhala korespondence mezi alawitským šajchem Sulajmánem al-Ahmadem a iráckým šajchem Muhammadem Husajnem Kášifem al-Ghitá. Tímto byly nastaveny první kontakty s šíitským světem. Z Nadžafu byl vyslán šajch Habíb Ibrahím, aby se setkal s alawity. Výsledkem této návštěvy byla delegace alawitských studentů do šíitských náboženských center. Studenti odjíždí do Íránu poprvé v roce 1948, ale jejich návštěva je brzy ukončena, kvůli nepřátelským náladám iránských šíitů. Další taková delegace odjíždí v roce 1956.¹⁶

Alawité zatím pochopili, že izolace jim dlouhodobě škodí, a že je třeba soustředit se více na sociální situaci komunity. Mladí lidé cestovali za sekulárním vzděláním do syrských měst, kde se setkávali s myšlenkami socialismu, sekularismu a panarabismu. Po studiu tito mladí lidé nastupovali do institucí, které jim byly ideologicky blízké, jako byla strana Ba'ath nebo armáda. To byl počátek jejich vzestupu na důležité pozice ve státní správě. V roce 1963 dochází k ba'athistickému převratu, a ještě v roce 1966 dochází uvnitř strany k dalšímu puči, kdy se do jejího čela dostávají alawitští důstojníci. Na konci roku 1970 se stává premiérem alawita Háfiz al-Asad a v roce 1971 přebírá funkci prezidenta Sýrie. Mladé alawity táhl do strany Ba'ath také fakt, že její nacionalistická ideologie

¹⁶ Krátký, O. Blízkovýchodní internacionála. Milníky šíitské aktivizace ve 20. Století. Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství. Brno. 2013. Str. 153

neupřednostňovala žádnou konfesní skupinu, ale naopak byla proklamována rovnost všech Arabů. Prezident al-Asad si dokonce změnil své původní jméno Wahš na al-Asad, a za ženu si vzal sunnitskou muslimku.¹⁷

Na konci šedesátýchlet vzniká v Libanonu Nejvyšší islámská ší'itská rada. Její zakladatel Músa as-Sadr v roce 1967 potvrzuje libanonské alawity jako členy ší'y.¹⁸ V roce 1971 bylo jasné, že podobné potvrzení potřebují i syrští alawité, aby mohl nový prezident legitimně vládnout, neboť prezidentem Sýrie musí být muslim. Roku 1973 vydává Músa as-Sadr fatvu, kde definitivně označuje libanonské alawity za ší'ity. O rok později je návštěva Músy as-Sadra v horách nad Latákíjou považována za konečné uznání také syrských alawitů za ší'ity.

Od té doby v Sýrii vládla minorita nad sunnitskou většinou. Aby si prezident pojistil svou moc, začal do nejvyšší politiky angažovat členy své rodiny, spolubojovníky a další vlivné alawitské přátele. Méně důležité funkce však mohli zastávat i sunnitě, nebo příslušníci ostatních menšin. Jak byli alawité stále více považováni za ší'ity, rostla i nedůvěra ze strany irácké strany Ba'ath. Po iránské Islámské revoluci v roce 1979 došlo k zintenzivnění vztahů s Íránem. Bylo to z čistě pragmatických důvodů. Komunikace s ší'itskými centry nebyla nikdy příliš vřelá, kvůli sekulárním postojům syrského vládnoucího režimu. V osmdesátých letech byla vytvořena syrsko-iránská aliance. Obě země měly své zájmy v Libanonu, a ani jedna neměla příliš vřelý vztah k Iráku. Dalším důvodem byla i ekonomická spolupráce. Když došlo v roce 1980 k válce mezi Irákem a Íránem, Sýrie se postavila na stranu Íránu.¹⁹ V té době rostly nepokoje mezi sunnity a Irák je měl podporovat sponzorováním ilegálních Muslimských bratrů. Jejich činnost byla

¹⁷Nguyen-Phuong, M. Syrian Alawites: Their history, their future. *The Islamic Monthly*. 2015.

¹⁸Krátký, O. Blízkovýchodní internacionála. Milníky ší'itské aktivizace ve 20. Století. Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství. Brno. 2013. Str. 158

¹⁹Leverett, F. *Inheriting Syria: Bashar's Trial by Fire*. Brookings Institution Press. Washington D. C. 2005. Str. 50-51.

armádou potlačena po roce 1982. Sýrie si zajistila nové zdroje ropy z Íránu, a Iráku vypověděla smlouvu o transportu irácké ropy přes své území, čímž zapříčinila jeho ekonomickou izolaci.²⁰ Pro Írán byla Sýrie spojkou k libanonským ší'itům a *Hizbulláhu*, Sýrie zase podporovala umírněnější ší'itkou stranu *Amal*. Ta byla syrskému smýšlení bližší, a jejím zakladatelem byl Músa as-Sadr, učenec díky kterému alawité prosadili svou identitu.

Alawité si svůj vliv v syrských mocenských strukturách udržují dodnes. Jsou však v komplikované pozici, protože jsou ozbrojenou salafistickou opozicí považováni za nepřátele a podporovatele současného režimu. S narůstajícími sektářskými tendencemi v syrském konfliktu dochází často k útokům na menšiny, ze strany džihádistických skupin. Pokud by tedy došlo k porážce současného režimu a jeho nahrazením novou sunnitskou vládou, Alawité by se mohli stát terčem pomsty za zločiny spáchané al-Asadovým režimem a milicemi *aš-Šabíha*, bez ohledu na to, jestli měli na události nějaký vliv.

4. Historie Sýrie

4.1 Od nezávislosti

17. dubna 1946 vyhlásil Šukrí al-Quwatlí nezávislý syrský stát. Postavil se do jeho čela spolu se svou stranou Národní blok. Brzy však přišla nestabilita, a množství státních převratů způsobených rivalitou frakcí v tomto politickém uskupení. To se nakonec rozdělilo na Damašskou národní stranu, stojící za prezidentem, a Lidovou stranu.²¹ Na politické scéně působila dále Komunistická strana, a svou roli hráli i islamisté, jejichž cílem byl návrat k základům islámu.

²⁰ Krátký, O. Blízkovýchodní internacionála. Milníky ší'itské aktivizace ve 20. Století. Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství. Brno. 2013. Str. 167

²¹McHugo, J. *Syria a Recent History*. Saqi Books. Londýn. 2015. Loc. 2024. (Kindle Edition)

Islamistická uskupení se objevovala už v dobách francouzského mandátu. V letech 1945-1946 bylo založeno syrští Muslimští bratři, v jejichž čele stál Mustafa al-Siba^cí. Ve volbách v letech 1947 a 1949 získali islamisté vždy po třech křeslech²², avšak nedokázali prosadit nový článek syrské ústavy, který by prohlásil islám za státní náboženství. Prezidentem však vždy musel být muslim a syrská legislativa měla vycházet především z principů islámského práva.

V březnu 1949 došlo ke svržení prezidenta al-Quwatlího plukovníkem Husním az-Zaímem. Bývalý prezident byl poslán do exilu a az-Zaím ho nahradil na necelý půlrok, dokud nebyl sám sesazen 14. srpna 1949. Jeho nástupcem se stal plukovník Samí al-Hinnáwí, opět pouze na krátkou dobu, neboť ještě ten samý rok byl, opět po převratu, nahrazen Adíbem Šišaklím. Ten se u moci udržel až do února 1954. V tu dobu začaly lidové protesty proti jeho diktatuře. Prezident se je sice snažil potlačit pomocí armády, nakonec ale uprchl ze země, a k moci se vrátil Šukrí al-Quwatlí a jeho demokratická vláda.²³

V 50. letech posiluje na politické scéně Komunistická strana, a v roce 1956 započala Sýrie diplomatické styky se Sovětským svazem, který začal zemi zásobovat nejmodernějším armádním vybavením. Zároveň se také posilovaly vztahy s Násirovským Egyptem. Toto sblížení vyvrcholilo sloučením obou zemí ve Sjednocenou arabskou republiku 1. února 1958. Činnost všech politických stran v Sýrii byla Násirem zastavena. Strany byly nahrazeny Arabskou socialistickou unií a Sýrie ztratila svou nezávislost stejně jako svůj pluralitní demokratický systém. Veškerou moc měl teď ve svých rukou egyptský prezident Gamál Násir, což způsobovalo v Sýrii značné znepokojení. V září 1961 došlo v Damašku k puči, který žádal reformovat současný systém. Egyptský prezident však tyto snahy odmítl a unie byla nenásilně ukončena. Sýrie se vrátila k parlamentní

²² McHugo, J. *Syria a Recent History*. Saqi Books. Londýn. 2015. Loc. 2056. (Kindle Edition).

²³ Bahbouh, Ch. *Sýrie: historie, kultura, geografie*. Dar Ibn Rušd. Praha. 2005. Str. 79.

demokracii. Už o dva roky později však došlo k převratu vedenému stranou Ba^ʿth. Tento převrat zároveň ukončil dosud převážně sunnitskou vládu.

Strana Ba^ʿth (Socialistická strana arabské obrody) v Sýrii byla oficiálně založena 7. dubna 1947 v Damašku po vzoru původní irácké strany a vizí jejího ideologa Zakího al-Arsúzího. Hlavním ideologem v Sýrii byl ortodoxní křesťan Mišíl Aflaq, který zformuloval cíle strany, jimiž byly arabská jednota, svoboda a socialismus. Jeho přítel Saláh ad-Dín Bajtár byl sunnita, a byl hlavním organizátorem hnutí. Moc v Sýrii převzala strana Ba^ʿth až 8. března 1963 po převratu. Prezidentem se stal Amín Háfiz²⁴. K vlivu se prostřednictvím strany dostaly především menšiny, jako byli alawité, křesťané, drúzové a ismailité. Do vlivných postů začali být obsazováni přátelé a rodinní příslušníci stranických elit. Tímto procesem se začali postupně prosazovat především zmínění alawité. Jedním z nich byl i nový prezident země Saláh Džadíd, který byl u moci v letech 1966-1970.

V roce 1967 došlo k šestidenní válce s Izraelem, ve které Sýrie přišla o strategické území Golanských výšin a město Quneitra. Sýrie nebyla na izraelský útok připravená a přišla o mnoho ze svého vojenského vybavení. Po této ponižující porážce došlo k roztržce mezi hlavou státu Saláhem Džadídem a tehdejším ministrem obrany Háfizem al-Asadem. Ten 16. října 1970 převzal vládu a Džadída nechal uvěznit.²⁵ V říjnu 1973 došlo k dalšímu střetu s Izraelem, který iniciovaly Egypt se Sýrií. Asadovi se při Jomkippurské válce²⁶ podařilo získat zpět strategické město Quneitra v oblasti Golanských výšin.

Během léta a podzimu 1976 se Sýrie zapojila do občanské války v sousedním Libanonu, která probíhala od roku 1975. Cílem bylo upevnit postavení proti

²⁴ Bahbouh, Ch. *Sýrie: historie, kultura, geografie*. Dar Ibn Rušd. Praha. 2005. Str. 80.

²⁵ McHugo, J. *Syria a Recent History*. Saqi Books. Londýn. 2015. Loc. 2744. (Kindle).

²⁶ Muslimové užívají název Ramadánová válka, neboť ke střetu došlo právě v muslimském postním měsíci.

Izraeli, tak aby nemohl okupovat jižní oblasti Libanonu. K tomu i tak došlo v roce 1982. Syrští vojáci zůstali v Libanonu i po stažení Izraele, a to až do roku 2005. Háfit al-Asad také zřejmě pomýšlel na obnovení plánů Velké Sýrie²⁷, a i proto se snažil upevnit svůj vliv v Libanonu.²⁸

V březnu 1979 Egypt a Izrael podepsaly mírové dohody domluvené předchozí rok v americkém Camp Davidu. To dostalo Egypt do izolace od ostatních arabských zemí, když bylo ukončeno jeho členství v Lize arabských států. Pro Sýrii to znamenalo ztrátu důležitého partnera v boji proti Izraeli, a ve snaze získat zpět ztracené území Golanských výšin.

Sympatie Spojených států si Sýrie získala podporou koalice, která zastavila pokusy Saddáma Husajna o obsazení bohatého Kuvajtu, který si irácký prezident nárokoval jako iráckou provincii.

Během let 1993 až 1995 byla snaha uzavřít syrsko-izraelský mír, a získat tak zpět pod kontrolu celou oblast Golanských výšin. Přes veškeré snahy o rozhovory se tak ale nikdy nestalo. K mírovým rozhovorům se představitelé obou zemí vrátili ještě v letech 1999 až 2000, ale Háfiz al-Asad zemřel dříve, než mohlo k dohodě dojít.

4.2 Háfiz al-Asad

Narodil se v roce 1930 ve městě Qardahá v horách nad Latákíjou, v oblasti, kde žijí především alawité. Narodil se do chudé rolnické rodiny, a svůj původ považoval vždy za důležitý. Poté studoval na státní škole a v roce 1942 se přidal ke straně Ba'ath. Původně se chtěl stát lékařem, ale nakonec se stal kadetem

²⁷ Území Velké Sýrie (súríja al-kubra) by mělo zahrnovat kromě Sýrie i Libanon, Jordánsko, Izrael, Palestinu a tureckou provincii Hatay.

²⁸ McHugo, J. *Syria a Recent History*. Saqi Books. Londýn. 2015. Loc. 2923. (Kindle Edition)

syrského letectva. Už v mládí se politicky angažoval. V době Spojené arabské republiky působil v Egyptě se svým budoucím rivalem Saláhem Džadídem a Muhammadem Umránem. Společně v té době založili tajný Vojenský výbor²⁹, který později sehrál roli při změně režimu v roce 1963. Po rozpadu unie se vrátil do Sýrie, kde získal pozici na ministerstvu financí, a v březnu 1963 se účastnil převratu strany Ba^cth. Jeho angažovanost mu vynesla nové místo na pozici velitele vzdušných sil, a v době, kdy se prezidentem stal zmíněný Džadíd, působil Háfiz al-Asad jako ministr obrany. V roce 1970, 16. října dokonce převzal vládu nad Sýrií po nekrvavém převratu. Za sebou měl silnou podporu ozbrojených složek.

Prvním krokem, po převzetí moci, byly změny v členské základně strany Ba^cth, tak aby pozici nového prezidenta nemohl nikdo ohrozit. Mišíl Aflaq byl v nepřítomnosti obviněn ze zrady³⁰, a strana dále sestávala ze členů, o které se prezident mohl opřít, a kteří mu byli plně loajální. Zasadil se o posílení armády, a rozrostl se počet bezpečnostních služeb. Posty v těchto institucích byly obsazovány přáteli a rodinou vlivných lidí. Začala se tak rozvíjet stabilní korupční síť. Al-Asad postupně dosazoval alawity do vlivných funkcí ve státním aparátu, a ačkoliv nijak neodstraňoval věrné sunnity, alawité je začali brzy zastiňovat. V roce 1971 se po referendu stal Háfiz al-Asad prezidentem na sedm let, a v roce 1973 byl do ústavy vložen článek o vedoucí straně společnosti a státu Ba^cth.³¹ Tento článek byl z ústavy vyňat v roce 2012.³²

Nový prezident začal pracovat také na rozvoji infrastruktury. V celé Sýrii začala fungovat elektřina, a bylo vystavěno vodovodní potrubí. Zvýšila se úroveň vzdělanosti mezi lidmi a mnoho těch, kteří dříve na vzdělání nemohli dosáhnout,

²⁹ Krátký, O. *Blízkovýchodní internacionála. Milníky šíitské aktivizace ve 20. Století.* Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství. Brno. 2013. Str. 156.

³⁰ Seale, P. *Asad the Struggle for the Middle East.* University of California Press. Kalifornie. 1990. Str. 175.

³¹ McHugo, J. *Syria a Recent History.* Saqi Books. Londýn. 2015. Loc. 3264. (Kindle).

³² BBC News. *Profile: Syria's ruling Baath Party.* BBC News Services. 2012.

si nyní mohlo dovolit posílat děti do školy. Pro chudé rolníky byly připraveny půjčky s rozumným úrokem.

V ekonomice Sýrie došlo k tomu, že mnoho soukromých firem bylo privatizováno a rychle rostl počet státních zaměstnanců. Ekonomika tak postupně podléhala státnímu dohledu.

Prezident se už od počátku obával toho, že by mohla nastat podobná situace jako po nezávislosti ve čtyřicátých letech, a mohl by se stát obětí převratu. V roce 1983 se tato obava téměř naplnila, když prezident vážně onemocněl. Tou dobou posiloval vliv jeho mladšího bratra Rifa'ata al-Asada³³. Háfiz ustavil šestičlennou radu, která měla spravovat zemi v případě jeho nemoci. Rifa'at do rady sice nepatřil, nicméně na ní měl zřejmě velký vliv. Prezident se nakonec uzdravil a bratr mu vyklidil cestu. Po tomto incidentu bylo jasné, že bude třeba vyřešit otázku budoucího nástupce Háfize al-Asada. Tím se měl stát jeden z prezidentových synů Basil, ten však zemřel při autonehodě v roce 1994. Ještě toho roku byl povolán Baššár al-Asad ze studií v Londýně, aby se připojil k armádě, a začal se připravovat na svou budoucí funkci. Kvůli jeho mladému věku byla v ústavě změněna podmínka o věku prezidenta, který byl nově stanoven na příhodných 34 let. Háfiz al-Asad zemřel v červnu 2000.

4.3 Baššár al-Asad

Inaugurace mladého prezidenta proběhla 17. června 2000. V referendu, ve kterém byl zvolen, neměl žádného protivníka. Ve svém inauguračním projevu se zmínil mimo jiné o potřebě demokratického smýšlení Syřanů, o jejich spolupráci a toleranci názorů, a také o tom, že k demokratické zkušenosti si Sýrie musí dojít sama. Tato zkušenost musí vycházet z historie a kultury, a musí odpovídat

³³Van Dam, N. *The Struggle for Power in Syria: Politics and Society under Asad and the Ba'th Party*. I. B. Tauris. Londýn. 2011. Str. 118-123.

potřebám syrské reality.³⁴ Baššár al-Asad zdědil zkorumpovanou zemi v nedobré ekonomické situaci, což si dobře uvědomoval. Na počátku roku 2001 docházelo k postupnému uvolňování režimu. Byli propouštěni političtí vězni, vznikala nová média, a zdálo se, že nastal čas pro postupnou demokratizaci a liberalizaci země. Lidé měli novou možnost kritizovat režim, alespoň se tak zdálo, po prezidentově projevu. Muslimští bratři zavrhli násilí a začali prosazovat politický pluralismus a dodržování lidských práv, stejně jako se začali více projevovat komunisté. Tomuto období postupné liberalizace se začalo říkat Damašské jaro³⁵. Ovšem netrvalo dlouho a prezident se začal obávat o ztrátu své pozice. Pod nátlakem politiků z éry svého otce, začal Baššár al-Asad postupně potlačovat liberalizační proces už na konci roku 2001.

Prezident se pokusil o ekonomické, administrativní a legislativní reformy, či reformy bankovního systému. Mezi mladými Syřany však bylo stále velké procento nezaměstnaných lidí, a nepodařilo se zvýšit životní úroveň obyvatel. Prezident se alespoň pokusil vypořádat s korupcí. Zbavil se části elit loajálních předchozímu prezidentovi, zavedený klientelistický systém se mu ale rozbít nepodařilo, naopak korupce se týká dodnes přímo členů rodiny al-Asad, nebo jejich blízkých. Není příliš jasné, jaký přesně mají tito lidé na syrského prezidenta vliv.

Baššár al-Asad se zasadil především o rozvoj v technice, povolil vysílání satelitních televizí, mobilní telefony a vznik nových médií. V Sýrii se také objevila rozsáhlá síť internetových kaváren dostupných mladým lidem.

V roce 2003 došlo k americké intervenci v Iráku a Sýrie přišla o příjmy plynoucí z této oblasti. Stála v opozici proti této okupaci, a vědomě tolerovala

³⁴ Rubin, B. *The Truth about Syria*. St. Martin's Press. New York. 2007. Str. 135

³⁵ Perthes, V. *Syria under Bashar al-Asad: Modernisation and the Limits of Change*. Routledge. Londýn. 2004. Str. 15-19.

bojovníky cestující přes syrské území. Díky toleranci těchto teroristů přišla Sýrie o pomoc ze Spojených států. Prezident Bush odsoudil zemi jako sponzora terorismu³⁶, a vyzval ji ke stažení vojsk z Libanonu. Zároveň byla Sýrie obviňována z podpory zahraničních teroristických skupin bojujících proti Izraeli, a jejich kanceláří, tréninkových táborů a dalších zařízení na území Sýrie. V únoru 2005 byl zavražděn oblíbený libanonský premiér Rafiq Harírí. Al-Asadův režim je dodnes obviňován z jeho smrti. Měsíc po atentátu vypukla v Libanonu takzvaná Cedrová revoluce. Libanonci si dále nepřáli, aby se Sýrie vměšovala do vnitřních záležitostí země, a volali po nezávislé vládě. Sýrie se poté z Libanonu definitivně stáhla.

4.4 Sýrie od roku 2011

Takzvané Arabské jaro odstartovaly události v Tunisku v prosinci roku 2010. V Sýrii nepokoje začaly později, než v ostatních zemích. Lidé vyšli do ulic, aby protestovali na převážně mírových demonstracích. Syrské protesty začaly v březnu 2011 ve městě Dar^cá na jihu Sýrie, když studenti jedné místní školy pomalovali zdi budovy školy nápisy volajícími po svobodě.³⁷ Tito středoškoláci, byli po činu zadrženi a odvezeni k výslechům v Damašku, kde zůstali po dobu několika týdnů. 15. března vyšli do ulic města Dar^cá lidé volající po propuštění žáků místní školy. Počet protestujících brzy narostl až na několik tisíc, a bezpečnostní složky proti nim tvrdě zakročily. Při protestech byli zabiti čtyři protestující. Další den protestovalo v ulicích města až 20 tisíc lidí, a účastníci protestů napadli i místní úřady, jako kancelář guvernéra a místní vedení strany Ba^cth. Protesty pokračovaly i v příštích dnech. Už 23. března po zásahu bezpečnostních sil zemřelo patnáct lidí a mnoho dalších bylo zraněno. Protesty se postupně rozšířily i do dalších syrských regionů, kde protestující žádali stejné

³⁶ Syria Accountability and Sovereignty Restoration Pact.

³⁷ McHugo, J. *Syria a Recent History*. Saqi Books. Londýn. 2015. Loc. 3968. (Kindle).

požadavky. Byla to volání po ekonomických reformách, snížení nezaměstnanosti, zvýšení životní úrovně obyvatel, řešení korupce a konec potlačování lidských práv a svobod.

Prezident se pokusil o ústupek, když slíbil přehodnocení zákona o výjimečném stavu z roku 1963, nabídl také zvýšení platů pro státní zaměstnance a prošetření dalších stížností protestujících. V proslovu 30. března Baššár al-Asad označil nepokoje za zahraniční konspiraci, částečně v něm také přislíbil reformy, nebyl však schopný popsat konkrétní plány, a naopak se ohradil proti tlaku, který je na něj vyvíjen. Kroky, které podnikl, aby protesty umlčel, neměly dostatečný přínos pro obyčejné lidi, naopak zvýhodňovaly některé skupiny syrských obyvatel, za účelem jejich umlčení. Lidé dále chodili na demonstrace, jejichž průběh se začal postupně vyostřovat, a syrské ozbrojené síly na ně neuměly reagovat jinak než násilím. Díky moderním informačním kanálům a sociálním sítím lidé po celém světě viděli, že mezi protestujícími jsou obyčejní Syřané, a že rétorika režimu o zahraniční konspiraci a teroristech není pravdivá.³⁸

V létě už se situace začala zhoršovat, protože protestů začaly zneužívat ozbrojené skupiny hlásící se k ideologii Muslimských bratrů, nebo jiných zahraničních islamistických skupin. Bojovníci přicházeli už vyzbrojeni z okolních zemí jako Iráku a Jordánska. Na druhé straně prezident využíval kromě armády i miliciaš-*Šabíha* k potlačení opozičních hlasů.³⁹ Do konfliktů se na straně režimu později zapojil také *Hizbulláh* a Íránští bojovníci. Situace se zhoršovala a odpor sunnitké veřejnosti rostl. Rozhoření konfliktu dalo prezidentovi záminku k tomu, aby odložil slibované reformy. A jak se postupně rozšiřovaly militantní nálady mezi Syřany, prezident měl také záminku k použití síly. Syrská armáda se začala

³⁸ Křížek, D., Tarant, Z. ed. *Arabské jaro. II. díl – Sýrie a Arabský poloostrov*. Západočeská univerzita v Plzni. 2014. Str. 155-156.

³⁹ Mendel, M. *Arabské jaro. Historické a kulturní pozadí událostí na blízkém východě*. Academia. Praha. 2015. Str. 248-249

štěpit a mnoho vojáků, kteří nesouhlasili s násilnou politikou režimu, dezertovalo z armády. V Turecku pak vznikla Syrská svobodná armáda, která shromažďovala dezertéry ze Syrské armády.

Prezident al-Asad si musí být dobře vědom, že udržet vládu v rukou stávajících alawitských elit je životně důležité. Pokud by totiž došlo ke změně režimu, všichni členové této konfesní skupiny, i ti politicky neangažovaní, by se mohli ocitnout v hledáčku sunnitských „vítězů války“, kteří se budou chtít pomstít za příkoří způsobená syrskými vojáky a alawitskými členy milice *aš-Šabíha*. Postupně se stále více začaly tvořit hluboké propasti mezi jednotlivými konfesními a etnickými skupinami v Sýrii. Tyto rozdíly podporovaly salafistické a džihádistické skupiny, jako Džabhat an-Nusra. Tato hnutí volala po radikálních řešeních a trestání heretiků, kteří se spojili s ší'ity z Íránu a Libanonu. Někteří méně vzdělaní, chudí sunnité z venkova a okrajových čtvrtí velkých měst, byli k této rétorice poměrně náchylní, a po čase bojů a strádání přišla na řadu touha po pomstě.

Opoziční síly se rozdělily na dvě části, exilovou a domácí, přičemž každá měla trochu jiné cíle. Exilová opozice, Syrská národní rada, vznikla v říjnu 2011 v Istanbulu a zahrnovala intelektuály z emigrace. Žádala odchod prezidenta Baššára al-Asada a novou demokratickou vládu. V rámci Syrské národní rady působily dvě politické platformy, Národní rada a Národní koordinační výbor za demokratickou změnu. Tato hnutí se však nedokázala shodnout na některých důležitých tématech, jako například využití zahraniční pomoci, třeba ve formě finanční podpory a dodávek zbraní. Národní strana se obávala eskalace násilí, a tak na tuto variantu nechtěla přistoupit.⁴⁰ Postupně Syrská národní rada začala ztrácet vliv, díky podobným vnitřním rozdílkám. Domácí opozice trvala především na reformách, a také na demokratizačním procesu. Za celou dobu vlády strany Ba'ath se nikdy nevytvořila žádná silnější opozice, takže nyní nebylo na

⁴⁰ Mendel, M. Arabské jaro. Historické a kulturní pozadí událostí na blízkém východě. Academia. Praha. 2015. Str. 260.

čem stavět. Jedinou opozicí byli Muslimští bratři, a ti přežívali v ilegalitě. Pokud by mělapřijít zahraniční pomoc, západní státy nevěděly s kým jednat. V listopadu 2012 se Syrská národní rada spojila s několika dalšími opozičními skupinami v Sýrii a stala se z ní Národní koalice (Národní koalice pro syrské a opoziční síly).⁴¹

Prezident měl stále podporu značné části obyvatel a tu se snažil udržet. Mezi jeho podporovatele patří například syrští křesťané, kteří se obávají pádu režimu, který by mohl znamenat zhoršení jejich situace, také bohatí sunnitě z větších měst, kteří participovali na klientelistickém systému, dlouho podporovali prezidenta. Díky podpoře Íránu a Ruska zůstal dosavadní režim u moci, a nezdá se, že by mělo dojít k jeho brzkému konci.

Do světa se dostávalo málo informací o tom, co se v Sýrii skutečně děje. Zahraniční novináři často dostávali zákaz vstupu na území státu, protože neinformovali o událostech tak, jak si režim přál. Syrská média vysílala propagandistické pořady, o tom, jak bude režim držet ochrannou ruku nad všemi vlastenci, kteří se za něj postaví, a také nad těmi, kdo nebudou podporovat opozici.⁴²Tato propaganda ale neměla tak silný vliv, protože lidé vnímali brutalitu armády, a dalších ozbrojených složek povolanych prezidentem na vlastní oči.

Už v září 2011 přijaly některé západní státy hospodářské sankce vůči Sýrii, ty se však ukázaly jako neefektivní. Baššár al-Asad je mohl využívat k vysvětlování toho, proč některým oblastem hrozí humanitární katastrofa a proč je humanitární pomoc tak zoufale neefektivní. Na stávající politiku režimu měly sankce pramalý vliv. Nejvíce tedy zasáhly civilní obyvatelstvo. V listopadu 2011 byla Sýrie vyloučena z Ligy arabských států.

⁴¹ McHugo, J. *Syria a Recent History*. Saqi Books. Londýn. 2015. Loc. 4099 (Kindle)

⁴² Mendel, M. *Arabské jaro. Historické a kulturní pozadí událostí na blízkém východě*. Academia. Praha. 2015. Str. 258.

V dubnu 2013 ovládla džihádistická organizace Islámský stát v Iráku a Levantě syrské město Raqqá a postupně posilovala. Muži se museli podvolit ideologii propagované džihádisty nebo byli popraveni. Ženy a děti se stály válečnou kořistí, a bojovníci je zneužívali jako své otroky. Spekuluje se o napojení džihádistů ze samozvaného Islámského státu na členy syrských ozbrojených složek, které vznikalo ještě v dobách, kdy militantní bojovníci cestovali přes Sýrii, aby bojovali proti invazi Spojených států v Iráku. Zdálo se totiž, že džihádisté proti režimu téměř neútočí.⁴³

V srpnu 2013 došlo k raketovému útoku, při kterém byl v oblasti Ghúta aš-Šarqíja použit nebezpečný plyn sarin. Nebylo to poprvé, kdy byl režim podezírán z použití chemických zbraní. Videá z útoku a následné škody včetně obrázků obětí obletěla celý svět. Obětí měly být stovky, a to včetně dětí.⁴⁴ Dle Human Rights Watch jsou důkazem, že za útokem byla syrská armáda, použité zbraně, které jsou součástí syrského armádního arzenálu, a není zaznamenáno, že by některá z ozbrojených opozičních skupin vlastnila tento druh zbraní. Syrská vláda podíl na tomto útoku odmítla a obvinila opoziční ozbrojené skupiny.

K prvním přímým rozhovorům mezi Národní koalicí a představiteli syrského režimu došlo na začátku roku 2014 v Ženevě. Jejich neúspěch byl odsouzen k nezdaru, kvůli neochotě režimu jednat o výměně vlády.⁴⁵ V září téhož roku se do konfliktu zapojila koalice vedená Spojenými státy a 22. září začaly USA společně se zálivovými státy bombardovat pozice Islámského státu a dalších džihádistů. O rok později, v říjnu 2015, se do bojů aktivně zapojilo také letectvo Ruské federace, a to na žádost syrského prezidenta. Už 14. března 2016 bylo ohlášeno stažení většiny Ruských ozbrojených sil ze Sýrie s odůvodněním, že bylo

⁴³ McHugo, J. *Syria a Recent History*. Saqi Books. Londýn. 2015. Loc. 4149 (Kindle)

⁴⁴ Human Rights Watch. *Attacks on Ghouta. Analysis of Alleged Use of Chemical Weapons in Syria*. USA. 2013.

⁴⁵ McHugo, J. *Syria a Recent History*. Saqi Books. Londýn. 2015. Loc. 4165 (Kindle)

dosaženostanovených cílů ruské armády, a že syrská armáda je schopna bránit svou zemi.⁴⁶ Nálety na džihádistské skupiny v menší intenzitě dále pokračují.

Na počátku února 2016 došlo k obnovení mírových rozhovorů v Ženevě. Zúčastnili se jich zástupci syrské vlády i opozice společně se zvláštním zmocněncem pro Sýrii Staffanem de Misturou. O půlnoci 27. února začalo platit částečné příměří v Sýrii, které se ale netýká džihádistských organizací.⁴⁷ V dubnu 2016 je křehké příměří stále v platnosti, nicméně na severu země zřejmě stále častěji dochází k jeho porušování. Mírové rozhovory v Ženevě budou nadále pokračovat.

V polovině dubna 2016 probíhaly v Sýrii už druhé volby do Lidového shromáždění od počátku konfliktu. Těchto voleb se mohla účastnit i další politická uskupení mimo stranu Ba'ath. Dle výsledků vyhrála zmiňovaná vládní strana, která získala 200 z 250 parlamentních křesel. Opozice však volby bojkotovala. Volit se mohlo pouze na území, které kontroluje syrský režim. Odhaduje se, že se jedná o jednu třetinu území státu, na které žijí přibližně dvě třetiny obyvatel. Zahraniční aktéři tyto volby nepovažují za legitimní.

5. Terorismus v Sýrii

5.1 Muslimští bratři

Nejsilnější opozici strany Ba'ath od roku 1936 představovala organizace Muslimských bratří. Už od počátku působení v Sýrii chtěla organizace implementovat islámské hodnoty do syrské společnosti mírovou cestou. Reforma

⁴⁶ BBC News. *Syria Conflict: Russia's Putin orders "main part" of forces out*. BBC News Services. 2016.

⁴⁷ Melvin, D., Hanna J. *Russia suspends airstrikes in some Syrian areas as truce goes into effect*. CNN International Edition. 2016.

měla přijít zdola od obyčejných Syřanů, kteří by pomocí vzdělání pochopili nutnost nastolení islámského státu a práva. V roce 1964 byla organizace postavena prezidentem mimo zákon, což přispělo k radikalizaci některých jejích členů. V roce 1972 se Muslimští bratři rozdělili na dvě frakce. Tu mírnější damašskou vedl Issám al-^cAttár. Radikálnější byla populární ve městech Aleppu a Hamá, a v jejím čele stál Abdal Fatáh Abú al-Ghudda. Tato radikálnější odnož se snažila přimět Muslimské bratry ke konfrontaci s režimem. S tím ale Damašek nesouhlasil a odolával radikalizaci. Toto rozdělení organizace podle oblastí se odrazilo i v podpoře místních obyvatel, a i dnes můžeme říct, že severní a severozápadní provincie státu jsou více konzervativní než Damašek.⁴⁸ O sjednocení obou větví a radikalizaci Muslimských bratří se neúspěšně pokusil Marwán Hadíd. To ho přimělo k vytvoření vlastní nezávislé organizace *The Fighting Vanguard* (tedy Bojující předvoj) se základnou v Jordánsku a menšími buňkami v Sýrii. Hadídova organizace si získala podporovatele z obou odnoží Muslimských Bratří, do té míry, že jí někteří považují za ozbrojené křídlo této organizace. Hadíd zemřel v roce 1979, a zdálo se, že jeho skupina ukončila svou aktivitu, ale ještě téhož roku deklarovala otevřený boj proti režimu napadením vojenské školy a zabitím 83 místních kadetů. Útoky proti režimu se dále stupňovaly, až vyvrcholily pokusem o atentát na prezidenta Háfize al-Asada. V osmdesátých letech ještě došlo k pokusu o spojení s Muslimskými bratry, když v roce 1982 obě organizace vyprovokovaly střet s vládními silami. Tento konflikt skončil masakrem ve městě Hamá, při kterém bylo zabito až deset tisíc lidí a zničena přibližně čtvrtina města. Organizace *The Fighting Vanguard* byla poté rozprášena bezpečnostními složkami. Za masakry jsou však dodnes obviňováni Muslimští bratři. Nedůvěra v tuto skupinu je mezi lidmi hluboko zakořeněná, a také proto už nebyli schopni obnovit svou

⁴⁸O'Bagy, E. Jihad in Syria. *Middle East Security Report 6*. Institute for the Study of War. Washington. 2012. Str. 11.

původní pozici v Sýrii.⁴⁹ Dnes působí členové organizace v Syrské národní radě a další individuálně v opozici uvnitř Sýrie.

5.2 Sýrie a „podpora terorismu“

V roce 1979 zařadily Spojené státy Sýrii na svůj seznam zemí podporujících terorismus, kvůli podezření, že syrský režim dlouhodobě podporuje teroristické skupiny na Blízkém východě, a to jak svým politickým vlivem, tak i pomocí materiální.⁵⁰ Z pohledu západních politiků příliš liberální přístup režimu k „teroristickým organizacím“ a jejich zahraničních bojovníků zapříčinil růst počtu takových uskupení na syrském území. Mnoho zahraničních bojovníků cestovalo skrze Sýrii, aby se zapojili do bojů v sousedním Iráku.⁵¹

Přítomnost militantních skupin na území Sýrie se dá vysledovat až do padesátých let. Syrský režim začal využívat přítomnost zahraničních bojovníků na svém území jako součást své zahraniční politiky a vojenské strategie vůči nově vzniklému státu Izraeli. Cílem bylo ztížení jeho příprav na budoucí možnou válku proti Sýrii, ztížení života Izraelcům, žijícím na hranicích, a znemožnění jakékoli budoucí mírové dohody mezi Izraelem a některým ze sousedů Sýrie. Na počátku šedesátých let byla tato politika užívána v Jordánsku proti vládnoucí Hášimovské dynastii, a v osmdesátých letech sloužila k destabilizaci Libanonu.

Režim Háfize al-Asada byl obviňován z vražd osobností, jako byl zakladatel strany Ba^cth Saláh ad-Dín Bajtár, generál Muhammad Umrán, který působil jako ministr obrany před rokem 1966, libanonští politici Bašír Gemayel a Kamál Džumblát. Ten byl zavražděn těsně po svém zvolení libanonským prezidentem, ještě než

⁴⁹O'Bagy, E. Jihad in Syria. *Middle East Security Report 6*. Institute for the Study of War. Washington. 2012. Str. 12

⁵⁰Leverett, F. Inheriting Syria: Bashar's Trial by Fire. Brookings Institution Press. Washington D. C. 2005. Str. 10.

⁵¹*Country Reports on Terrorism 2014*. State Sponsors of Terrorism Overview. Syria.

nastoupil do funkce. V roce 1986 evropské státy vyhlásily politické a hospodářské sankce vůči Sýrii.⁵²

Přímo pod dohledem Sýrie vznikla v roce 1967 organizace *al-Saiqa*, působící v Palestině. Ta se zodpovídala přímo členům strany Ba'ath. Jejím velitelem byl nejprve Saláh Džadíd, budoucí president, a později Záhír Muhsín, a také Assám Alkádí. Bojovníci této skupiny byli syrští a palestínští vojáci, dříve působící přímo v syrské armádě. Cílem organizace byl boj proti Izraeli a zároveň obnova Velké Sýrie, proto *al-Saiqa* přijala panarabské myšlenky. Cílem organizace tedy nebylo vytvoření samostatného palestinského státu, ale především osvobození okupovaného území.⁵³

Spojené státy americké a další západní země obviňovaly Sýrii, že podporovala bojovníky, kteří v roce 2003 cestovali do Iráku přes její území, aby bojovali proti americké okupaci Iráku.⁵⁴

Sýrie také přímo podporovala palestinské organizace jako *Organizaci islámského džihádu*, *Palestinský islámský džihád*, *Lidovou frontu pro osvobození Palestiny*, *Lidovou frontu pro osvobození Palestiny –Generální vedení a Hamás*.⁵⁵ Všechny tyto organizace bojovaly proti Izraeli, a hrály důležitou roli pro syrskou politickou strategii v Libanonu. Za tímto účelem Sýrie později podporovala i ší'itský *Hizballáh*, který se po roce 2011 zapojil do bojů v Sýrii na straně režimu.

⁵² Gombár, E. *Dramatický pŮlměsíc. Sýrie, Libye, Írán v procesu transformace*. Karolinum. Praha. 2001. Str. 42-44

⁵³ Ganor, B. *Syria and Terrorism. The Survey of Arab Affairs*. Jerusalem Center for Public Affairs. Jerusalem. 1991.

⁵⁴ Křížek, D., Tarant, Z. ed. *Arabské jaro. II. díl – Sýrie a Arabský poloostrov*. Západočeská univerzita v Plzni. 2014. Str. 147.

⁵⁵ O'Bagy, E. *Jihad in Syria. Middle East Security Report 6*. Institute for the Study of War. Washington. 2012. Str. 13

Podpora směřovala i *Kurdské straně pracujících v Iráku*. Později byly tyto vazby na irácké Kurdy využívány k tlaku na Irák a Turecko.⁵⁶

Podpora ze strany Sýrie se vyznačovala především finanční pomocí a tolerancí zahraničních bojovníků přímo na území Sýrie. Díky tomu rostl počet „militantních skupin“ v Sýrii a jejich síť se upevnila. Syrské zpravodajské služby byly často přímo zapletené do teroristických činů.

V roce 2007 došlo k přehodnocení této politiky a režim se pokusil zakročit proti džihádistům ze sítě az-Zarqáwího, kteří podporovali irácké nepokoje. Represe způsobily, že džihádisté Sýrii postupně začali opouštět, avšak v roce 2011, po vypuknutí konfliktu v Sýrii se vrátili. Jedním z nich byl i lídr Fronty an-Nusra.

V roce 2012 bylo ze syrského vězení propuštěno několik džihádistů, kteří měli zcela prokazatelné vazby na al-Qá'ídu v Iráku. Cílem této politiky měl být boj proti vnitřním i vnějším opozičním silám, a také ukázat novou motivaci spolupráce s militantními skupinami. Za tuto spolupráci syrský režim poskytoval zásobování zbraněmi z vlastního arzenálu.⁵⁷ Skupiny si za tu dlouhou dobu, kdy byly v regionu tolerovány, vytvořily vlastní infrastrukturu, jako skladiště munice, tréninková centra a naučili se lépe komunikovat. Nezávislost jim umožnila obrátit se po roce 2011 proti stávajícímu režimu.

I přes všechny důkazy o syrské podpoře teroristických organizací v minulosti se prezident Baššár al-Asad snaží Sýrii prezentovat jako oběť zahraniční konspirace a terorismu.

⁵⁶O'Bagy, E. Jihad in Syria. *Middle East Security Report 6*. Institute for the Study of War. Washington. 2012. Str. 13

⁵⁷O'Bagy, E. Jihad in Syria. *Middle East Security Report 6*. Institute for the Study of War. Washington. 2012. Str. 15

6. Vybrané islamistické skupiny v současném syrském konfliktu

6.1 Islámský stát

Tato organizace, která sama sebe označuje za Islámský stát, je militantní salafistickádžihádistická organizace, jejímž cílem je přilákat všechny pravověrné muslimy, a vytvořit chalífát, který by nejlépe odpovídal způsobu vlády těsně po vzniku Islámu, tedy alespoň tak, jak si ho představují členové této skupiny. Ve zmínkách o organizaci Islámský stát lidé často užívají různých jmen, organizace je měnila s narůstající expanzí. V arabštině se nejčastěji používá slovo *Dá'iš* (což je akronym slov Islámský stát v Iráku a Levantě). Užíváním výrazu Islámský stát, dochází k určité legitimizaci organizace, jako politického hráče.

Nezaměnitelným znakem Islámského státu se, pro celý svět, stala černá vlajka s bílým nápisem *La 'ilaha 'illa-Allah*, tedy vyznáním víry k jedinému Bohu. Je znakem proroka Muhammada, který ji, dle islámské tradice, používal. Tuto standartu používá mnoho džihádistických skupin.⁵⁸

6.1.1 Historie hnutí

Historie organizace Islámský stát se dá vystopovat až do roku 1999, kdy Abú Músab az-Zarqáwí (1966 – 2006) založil organizaci *Džamá'at at-Tawhídwa-l-Džihád*.⁵⁹ Cvičil v ní nové bojovníky, se kterými se účastnil povstání během americké okupace Iráku.

Az-Zarqáwí byl jordánského původu, a již v mladém věku se začal radikalizovat. Nějaký čas strávil ve vězení a poté, v osmdesátých letech, odjel do

⁵⁸Prusher, I. *What the ISIS Flag Says About the Militant Group*. Time. 2014.

⁵⁹Zelim, A. Y. *The War between ISIS and al-Qaeda for Supremacy of the Global Jihadist Movement*. Research Notes. The Washington Institute for Near Eastern Policy. 2014. 20. Str. 1.

Afghánistánu bojovat proti armádě Sovětského svazu. Později po válce obchodoval na černém trhu v Pésáváru. V této době přijal ideologii salafismu od Abú Muhammada al-Maqdisího. Spolu odjeli do Jordánska, kde byli v roce 1992 zatčeni a uvězněni za protistátní činnost.⁶⁰ Ve vězení se az-Zarqáwí ještě více radikalizoval. Propuštěn byl díky amnestii v roce 1999. Po svém propuštění se setkal s Usámou bin Ládinem. Ačkoli spolu v mnohém nesouhlasili, bin Ládín poskytl az-Zarqáwímu finance na výcvik bojovníků. Vznikl tábor v Heratu, kde byly vycvičena až tři tisíce bojovníků.⁶¹

V roce 2001 se i se svými bojovníky přesunul do Iráku, kde začal rekrutovat nové přívržence. Jeho následovníci pocházeli z Jordánska, Sýrie, Afghánistánu, připojili se k němu i členové skupiny *Ansár al-Islám* z Kurdistánu, a brzy začal rekrutovat i nové irácké bojovníky. Cílem organizace *Džamá'at at-Tawhídwa-l-Džihád* bylo vyhnání amerických vojáků ze země a narušení vládní transformace, třeba i vyvoláním sektářského konfliktu. Útoky organizace byly mířeny na humanitární pracovníky, americké vojáky, ale i na civilní obyvatele. Brzy se stala nechvalně známou pro svoji násilnou taktiku, která zahrnovala i sebevražedné útoky k odlákání pozornosti, a následné útoky na zasahující americké vojáky, nebonahrávky s popravami šířené po internetu.

V roce 2004 došlo k dohodě s Usámou bin Ládinem a az-Zarqáwího skupina se stala součástí al-Qá'ídy jako al-Qá'ída v Iráku (dale AQI),⁶² ačkoli oba hlavní představitelé mezi sebou měli stále rozpory. Někteří sunnitští obyvatelé s těmito skupinami souhlasili, chtěli osvobodit zemi od cizích sil a zároveň se báli rostoucího vlivu ší'itů, kteří v Iráku početně dominují. Násilnosti se však časem staly trnem v oku al-Qá'ídy, neboť byly cíleny i proti jejím iráckým velitelům.

⁶⁰ Whitlock, C. The Zarqawi Biography. *Council of Foreign Relations*. The Washington Post. 2006. Str. 2.

⁶¹ Islamic State. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2015.

⁶² Islamic State. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2015.

Vedení al-Qá'ídy se snažilo přesvědčit az-Zarqáwího, aby takové útoky omezil, ten ale příkazy často ignoroval. Ze strany vedení organizace byla znát snaha prezentovat AQI jako iráckou organizaci. Také měla být začleněna do aliance *Madžlis aš-Šúra al-Mudžáhidín* (MSM)⁶³. Ta zahrnovala šest džihádistických skupin a jejím hlavním cílem bylo vypuzení Američanů z iráckého území.

Abú Músab az-Zarqáwí byl zabit při náletu 7. června 2006. Po jeho smrti se do vedení AQI dostal Egyptán Abú Ajúb al-Masrí⁶⁴, který dokázal udržet organizaci na její násilné cestě. Organizace nyní čelila kritice Iráčanů, neboť v jejím čele nestál rodilý Iráčan. Aby svou pozici legitimizoval, snažil se al-Masrí sloučit několik dalších iráckých skupin pod AQI. Také změnil jméno celé organizace na Islámský stát v Iráku, organizace ale zůstala známá i pod svým dřívějším názvem AQI. Hlavou organizace se stal Abú Umar al-Baghdádí. Původní cíle zůstaly, ale přidal se nový, a to znovunastolení chalífátu na Blízkém Východě, organizace se začala soustředit na obsazení území a převzetí vlády v provincii Anbár. Brzy však ztratila podporu místních obyvatel, protože příliš lpěla na extrémním výkladu islámského práva. Lidé začali podporovat zásahy amerických i iráckých vojáků a pokračování v násilnostech na dřívější úrovni se stalo pro Islámský stát v Iráku nemožné. Mezi lety 2008 a 2011 došlo k zabití či uvěznění většiny bojovníků Islámského státu místními ozbrojenými složkami i vojáky Spojených států. Al-Masrí i al-Baghdádí byly zabití 18. dubna 2010 při náletu. Vedení převzal AbuBakr al-Baghdádí, který pomohl oslabené organizaci přežít až do roku 2011, kdy se koaliční síly stáhly z okupovaného území.

⁶³Zelin, A. Y. *The War between ISIS and al-Qaeda for Supremacy of the Global Jihadist Movement. Research Notes*. The Washington Institute for Near Eastern Policy. 2014. 20. Str. 3.

⁶⁴ Známy také pod jmény Abú Hamza, nebo Hamza al-Muhádžir

Od roku 2012, kdy Islámský stát nečelil takovému tlaku, se postupně dařilo obnovit jeho násilné aktivity. Al-Baghdádí vedl dvě oddělené operace. Operace „*Breaking Walls*“ útočila proti členům vlády premiéra Núríhoal-Málikího a snažila se osvobodit uvězněné džihádisty. Druhá operace „*Soldier's Harvest*“ cílila na irácké bezpečnostní složky.⁶⁵ Novým úspěchům pomohly také protesty sunnitských obyvatel v provincii Anbár, kteří vyšli do ulic demonstrovat proti šíitské vládě. Protesty v Ramadí v roce 2013 měly být potlačeny povolanými iráckými vojáky, ti ale byli z provincie vyhnáni povstáním místních obyvatel. To usnadnilo situaci džihádistům a Islámský stát mohl znovu expandovat na své dřívější pozice. V dubnu 2013 také lídr hnutí oznámil účast Islámského státu na operacích v Sýrii a změnil jméno organizace na Islámský stát v Iráku a Sýrii (ISIS). Jeho bojovníci se konfliktu účastnili už od roku 2011, kdy byli do Sýrie vysláni pod vedením Abú Muhammada al-Džúláního, aby bojovali jako nezávislá syrská fronta ISIS pod názvem Džabhat an-Nusra.⁶⁶

AbúBakr al-Baghdádí čelil kritice lídra al-Qá'idy Ajmána al-Zawáhirího, který kritizoval vstup ISIS do syrského konfliktu. Al-Baghdádí však kritiku odmítl. V únoru 2014 al-Qá'ida ukončila veškeré spojení s ISIS. I přes tento rozkol byl Islámský stát schopný bojovat proti iráckým, syrským ozbrojeným silám, i dalším skupinám na novém území.

Prvních velkých územních zisků se organizace dočkala v lednu 2014, kdy došlo k zabrání irácké Fallúdže a později téhož roku byl dobyt Mosul. V Sýrii Islámský stát ovládl město Raqqá, které se dostalo plně pod kontrolu této organizace po ozbrojeném boji s dalšími salafisty a džihádisty, kteří původně působili na tomto území. Raqqá se stalo jakýmsi hlavním městem džihádistů a

⁶⁵Islamic State. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2015.

⁶⁶Saltman, E. M., Winter, Ch. *Islamic State: The Changing Face of Modern Jihadism*. Quilliam. 2014. Str. 30.

prvním městem v Sýrii, kde Islámský stát začal s kompletní samosprávou dle islámských principů, tak jak je chápou členové této organizace.⁶⁷

29. června téhož roku skupina opět změnila svůj název na Islámský stát (IS), zároveň na dobytých územích vyhlásila chalífát, v jehož čele stojí samozvaný chalífa Abú Bakr al-Baghdádí. Ten přijal jméno Ibrahím, a vyzval všechny pravověrné muslimy, aby mu vyjádřili poslušnost. Toto je aspekt, který odlišuje IS od všech ostatních džihádistických skupin. V září 2014 reagovaly Spojené americké státy vyjádřením, že zahájí letecké útoky proti organizaci Islámský stát. První letadla měla také za úkol dopravit humanitární pomoc Jezídům do hor, kde se ukrývali. V říjnu se irácká armáda s podporou místních milic snažila o vytlačení IS z provincie Anbár a v listopadu neúspěšně bojovali kurdští Pešmergové o město Kobani v severní Sýrii, v boji jim pomáhali i iráčtí Kurdové.⁶⁸ Od té doby se však územní postup Islámského státu ztlačuje. V Sýrii sílí kampaň dalších militantních skupin proti IS, a v Iráku bojuje IS s vládními silami, šíitskými milicemi a kurdskými Pešmergy na severu země. Navíc je jeho pohyb omezen americkými a později i ruskými vzdušnými útoky, které se zaměřují na velitelství organizace, ale snaží se také oddělit území Islámského státu od ropného bohatství. V květnu 2015 bylo zabráno Ramádí, které bylo do té doby kontrolováno iráckými ozbrojenými složkami. Na konci roku se Irácká armáda úspěšně pokusila dostat město opět pod svou kontrolu.

V Sýrii v květnu 2015 došlo k ofenzivě Islámského státu, při které bylo zabráno historické město Palmýra. Škody, které džihádisté napáchali, budou jen

⁶⁷ Caris, Ch. C., Reynolds, S. ISIS Governance in Syria. *Middle East Security Report 22*. Washington DC. 2014. Str. 13-14.

⁶⁸ Islamic State. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2015.

těžko vyčísitelné. Po osvobození města syrskou armádou a ruským letectvem se dnes naštěstí zdá, že některé památky byly řádění rebelů ušetřeny.⁶⁹

Salafistické organizace po celém světě začaly hlásit k odkazu Islámského státu. V jeho jménu byloběhem roku 2015 a jara 2016 provedeno několik teroristických útoků i v Evropě a severní Africe. V lednu 2015 se údajně nacházeli bojovníci IS v Jemenu, kde konkurují organizaci al-Qá'ida na Arabském poloostrově (AQAP).⁷⁰ Do konce roku 2015 a začátkem roku 2016 se mluví o přítomnosti Islámského státu také v Libyi, Pákistánu⁷¹ a Palestině.

6.1.2 Ideologie hnutí

Islámský stát je salafistická džihádistická organizace, která dbá na striktní dodržování sunnitského islámského práva a neuznává žádnou jinou formu islámské víry. Snaží se víru očistit od modloslužebnictví a všech nechtěných novot. Salafisté hlásají Boží jedinečnost a považují se za jediné pravověrné muslimy. Od podobných organizací se liší hlavně důsledným postihováním všech, kteří se nějak zprotiví jejich víře. Hlavním cílem Islámského státu je znovunastolení chalífátu a funkce chalífy, což se mu dle prohlášení Abú Bakra al-Baghdádího, který se prohlásil za chalífu Ibrahíma, podařilo. Stoupenci Islámského státu si připomínají svého zakladatele Abú Músaba al-Zarqáwího, který začal s násilným džihádem takového rozsahu. Ve svých kázáních také často citují wahhábovské učence. Mezi základní teze patří, že všichni muslimové se musí sdružovat pouze jen s dalšími pravověrnými muslimy a musí se vyhýbat každému, kdo tuto definici nesplňuje. Neschopnost vládnout v souladu s Božím zákonem, představuje nevíru, boj proti

⁶⁹ McKirdy, E. *Which ancient treasures did ISIS destroy in Palmyra?* CNN International Edition. 2016.

⁷⁰ Todd, B. *ISIS gaining ground in Yemen, competing with al Qaeda.* CNN Politics. 2015.

⁷¹ Gambhir, H. *ISIS's Regional Campaign: December.* Institute for the Study of War. 2016.

Islámskému státu je odpadlictví. Všichni ší'ité jsou odpadlíci zasluhující smrt, Hamás a Muslimští bratři jsou zrádci proti islámu a další.⁷²

6.1.3 Financování hnutí

Už od dob, kdy byl Islámský stát ještě pobočkou al-Qá'idy, vydělával na prodeji surové ropy, jakmile expandoval na území severního Iráku a severní Sýrie získal i ropné rafinerie. Ropu pašuje do Turecka a tímto obchodem si denně přijde až na 1- 2 miliony dolarů. Nálety koalice vedené Spojenými státy zasahují i na cíle spojené s tímto ilegálním obchodem, jako jsou vozy převážející ropu a podobně. Kromě ropy prodává Islámský stát také elektrickou energii z elektráren v severní Sýrii. Obrovským zdrojem peněz je pravděpodobně i prodej starověkých artefaktů. Dalším finance získává Islámský stát výběrem daní na kontrolovaných územích, kontrolou bank v Mosulu, kontrolou dalších ekonomických center jako je Raqqá. Vydělávají si i kriminální činností, vybíráním výkupného za unesené, nebo pašováním drog z Afghánistánu přes své území. A v neposlední řadě mají finanční podporu soukromých sympatizantů ze Saudské Arábie a zálivových států.⁷³

6.1.4 Taktika

V Iráku, byly hlavním cílem *Džamá't at-Tawhíd wa-l-Džihádvládni* jednotky, američtí vojáci a koaliční síly. Také sunnitě, kteří odmítli organizaci podporovat. Jejich útoky byly nasměřovány také na humanitární pracovníky a politiky. Častým terčem se stávali ší'ité, organizace se tak snažila rozpoutat sektářské násilí a destabilizovat zemi. Militanti také posílali sebevražedné atentátníky, kteří měli odvést pozornost od dalších útoků. V roce 2004 byla veřejnosti poprvé ukázána veřejná poprava uneseného amerického

⁷²Bunzel, C. *From Paper State to Caliphate: The Ideology of Islamic state*. The Brookings Project on U. S. Relations with the Islamic World. 19/2015. Str. 8-10.

⁷³Bronstein, S., Griffin, D. *Self-funded and deep-rooted: How ISIS makes its millions*. CNN Investigatios. 2014.

občana Nicolase Berga, jehož dekapitaci měl provést sám lídr az-Zarqáwí. Během roku 2007 začala Al-Qá'ida v Iráku soutěžit s ostatními militantními skupinami. Při útocích na civilisty využívala chlor, za což si vysloužila silnou kritiku. V roce 2012 al-Baghdádí začíná výše zmíněné operace „*Breaking Walls*“ a „*Soldier's Harvest*“. Už v roce 2011 jsou posláni bojovníci do konfliktu v Sýrii, al-Baghdádí dokonce prohlašuje, že Džabhatan-Nusra vznikla jako součást Islámského státu, což odmítá vedení al- Qá'idy. V Sýrii nejprve IS bojuje proti dalším skupinám, později ale mění taktiku a zabírá území. Snaží se obsazovat důležité budovy pro infrastrukturu tak, aby mohl být na ovládnutém území soběstačný. Nově také využívá taktiku spících buněk, kdy nejprve malá skupina bojovníků pronikne do určeného města a zevnitř je postupně přebere pod svou kontrolu.⁷⁴ V Sýrii se IS dopouští únosů zahraničních novinářů, či humanitárních pracovníků, za které vyžaduje výkupné. Pokud za unesené dostanou zapláceno, pustí je. Ostatní využívají pro svou hrůznou propagandu.

6.1.5 Abú Bakr al-Baghdádí

Současný lídr Islámského státu se zřejmě narodil v roce 1971, jako Ibrahím Awád al-Badarí v Iráku, ve městě Samarrá. Vystudoval Islámská studia na Univerzitě islámských věd v Baghdádu, kde získal doktorát. V roce 2003, stále ještě studoval.⁷⁵ Neví se přesně, kdy se radikalizoval, ale byl čtyři roky držen v Camp Bucca, v jižním Iráku. Po propuštění se stal lídrem AQI (ISIS), ale po kritice Ajmána az-Zawáhirího kvůli zapojení se do bojů v Sýrii se s al- Qá'idou rozešel. V roce 2011 byl prohlášen úřady Spojených států za teroristu, a byla vypsána odměna 10 milionů dolarů za informaci vedoucí k jeho dopadení nebo smrti.⁷⁶ 29. 6. 2014 vyhlásil chalífát, přejmenoval organizaci na prozatím konečné jméno a

⁷⁴ Islamic State. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2015.

⁷⁵ Chulov, M. *Abu Bakr al-Baghdadi emerges from shadows to rally Islamist followers*. The Guardian. 2014.

⁷⁶ BBC News. *Profile: AbuBakr al-Baghdadi*. BBC News Services. 2015.

sám sebe prohlásil za chalífu Ibrahíma. Na začátku roku 2015 se spekulovalo o jeho vážném zranění, či dokonce smrti, po leteckém útoku. Ještě na konci tohoto roku se ale objevil v 23 minutové nahrávce, kde oznámil, že Islámský stát bude brzy ustaven v Palestině, že útoky Spojených států a Ruska IS neoslabují, ale naopak posilují. Také vyzval občany Saudské Arábie k povstání proti současnému režimu.⁷⁷

6.1.6 Vztahy se syrskými rebely

Fronta an-Nusra byla původně vytvořena, aby se stala syrskou pobočkou Islámského státu, který jí podporoval jak ideologicky, tak finančně. V roce 2013 Abú Bakr al-Baghdádí vyhlásil záměr organizace expandovat na území Sýrie, a sloučit Islámský stát s Frontou an-Nusra. Ta však sloučení odmítla a obrátila se na al-Qá'idu. V některých oblastech Sýrie spolu obě organizace spolupracují. Například v roce 2014 vydaly společné prohlášení, ve kterém požadovaly úplné stažení *Hizbulláhu* z území Sýrie, výměnou za životy zajatých ší'itských bojovníků.⁷⁸ Kvůli náletům Američany vedené koalice měly také, v roce 2015, proběhnout tajné schůzky obou džihádistických organizací.

Islámská fronta považovala praktiky Islámského státu za brutální a barbarské, a veřejně je zpochybnila jako neislámské. Islámský stát je také viněn ze smrti několika představitelů Islámské fronty, včetně velitele Ahrár aš-Šám. Salafistické skupiny v Sýrii se proti Islámskému státu postavily, ten nepřátelství podporuje svou rétorikou, když každého muslima, který odmítne jeho specifickou verzi islámského náboženství, označí za neznaboha. Výjimkou je organizace Ansár aš-Šám, která se snaží nevyvolávat spory s Islámským státem, neboť její členové mají rodinné i sociální vazby na muže kteří odešli bojovat k samozvanému Islámskému státu.

⁷⁷ Ensor, J. *Islamic State leader Baghdadi goads West in rare audio statement*. The Telegraph. 2015.

⁷⁸ Islamic State. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2015.

Podporu má Islámský stát v zahraničních džiháditech, kteří podnikají osamělé útoky v jeho jménu, a také ve jménu trpících Syřanů. Tyto podporovatele získává svou pečlivě propracovanou propagandou.

6.1.7 Propaganda

Islámský stát užívá mnohazpůsobů k nalákání nových bojovníků do svých řad, není však první organizací, která klade důraz na svou vlastní propagaci. Od ostatních skupin se však liší kvalitou provedení propagandy i kvantitou komunikačních kanálů a způsobů, které pro tento účel užívá.

Nárůst propagace se dá vysledovat od vyhlášení chalífátu 29. června 2014. Už samotné vyhlášení bylo velmi úspěšnou sebe prezentací. Neboť chalífát byl vždy cílem podobných organizací, ale IS se pokusil svou vizi zrealizovat nejen symbolicky, ale i po praktické stránce. Důkazem toho je zavádění soudů uplatňujících islámské právo, náboženské vzdělávání obyvatel, důsledný výběr daní, trénink bojovníků a trestání nepřátel islámu. Pravidelně mediální frakce organizace informují o blížící se apokalypse. Tato prohlášení slouží k povolání co největšímu množství nových bojovníků v co nejkratší době. Organizace zastřešuje tři mediální společnosti. Jsou to frakce *al-Itihsán*, nadace *al-Furqán* a Mediální centrum *al-Hayat*⁷⁹, které se starají o videa, fotografie, vysílání rádia, vydávání časopisu *Dabiq* a distribuci předmětů, jako jsou plakáty, trička, básnické sbírky a další propagační předměty pro své podporovatele.

Videa, která se objevují v médiích po celém světě, zpravidla obsahují velmi brutální násilné záběry. Odráží se v nich touha IS vyvolat strach a pomstít se všem těm, kteří zapříčinili utrpení sunnitských muslimů. Organizace pomocí těchto videí dává najevo svou nadřazenost a neporazitelnost. Obecenstvo se mění podle obsahu videa. Jedná-li se o popravu zahraničního novináře, za jehož

⁷⁹ Winter, Ch. *The Virtual 'Caliphate': Understanding Islamic State's Propaganda Strategy*. Quilliam. 2005. Str. 18.

propuštění IS požaduje výkupné, video bude mít daleký dosah ve světě. Pokud video zachycuje násilí na místních, video se dostane k menšímu okruhu diváků, a taková videa slouží především jako varování místním odpůrcům organizace. Další motivací může být snaha vyprovokovat místní vlády k unáhleným akcím proti teroristům, ty by pak mohly vést ke snadnějšímu poražení oficiálních režimů. Trendem poslední doby jsou videa zobrazující tréninková videa a nahrávky poprav provedených dětskými bojovníky, lvíčaty islámu, jak jsou tito malí bojovníci nazýváni.

Stejně jako brutalita je využíván i koncept slitování. Ve videu z jara roku 2015 nazvaném *FromtheDarkness to theLight*⁸⁰ se několik mužů přidává na stranu IS. Jsou to členové zneprátelených skupin, kteří se vzdávají svého původního přesvědčení a kají se Bohu i Islámskému státu. Je jim odpuštěno a stávají se právoplatnými členy organizace. Video vysílá jasný signál: přijměte realitu IS za svou, a budou vám odpuštěna vaše předchozí selhání.

Potřeba nových podporovatelů z řad obyčejných muslimů se projevuje ve snaze legitimizovat brutální činy páchané proti nepřátelům. To dělá IS tak, že ve videích zobrazujících popravu, často ukazuje také výjevy z násilností páchaných na sunnitech. Z pravidla to mohou být mrtvá těla po náletech koalice, často jsou ukazovanými oběťmi děti. Před samotnou popravou je také někdy vysvětlováno jakých činů se zločinec dopustil, že si zaslouží zemřít.

Oblíbená videa pro budoucí členy ukazují každodenní realitu výcvikových táborů, stejně jako boj na přední linii se všemi bojovými vozidly a zbraněmi. Aktéři se učí boji nablízko, učí se zacházet se zbraněmi, a celkový dojem dotváří připravenost a organizovanost celé choreografie. Bojovníci mají stejné uniformy, takže divák má pocit, že se dívá na nahrávky skutečné armády. V očích

⁸⁰ Winter, Ch. *The Virtual 'Caliphate': Understanding Islamic State's Propaganda Strategy*. Quilliam. 2005. Str. 23-24.

obdivovatele těchto videí se působení IS legitimizuje, protože je vidět, že bojovníci patří do struktury, která navenek působí jako legitimní armáda.

Dalším způsobem, jak získat nové přívržence, je distribuce videí, které zobrazují bojovníky v jejich volných chvílích. Videá ukazují divákovi téměř idylický obrázek toho, jak se mladí muži bezpečně baví třeba v parku. Veliký důraz je kladen na bratrství mezi bojovníky. Příjemci takové vize jsou často mladí muži, kteří se ve svém prostředí cítí být nechtění, nepotřební nebo vykořenění, a hledají místo, kam se mohli zapojit a najít své poslání.

6.2 Džabhat an-Nusra

Celý název organizace zní Fronta vítězství pro obyvatele Šámu (*Džabhatu an-Nusra li ahli aš-Šám*). Jak název napovídá, skupina vznikla za účelem ochrany a podpory lidí v regionu. Slovo *nusrav* překladu znamená podpora, ale výběr jména má také historické a ideologické důvody. Jako *Nusra* byla označována skupina sedmdesáti věrných ochránců Proroka Muhammada, kteří ho doprovázeli na cestě do Medíny. Výraz *džabhatu* znamená fronta, ve smyslu války, která vyžaduje mobilizaci většího množství bojovníků.⁸¹

6.2.1 Vývoj

Historie uskupení, kterému se česky říká také Fronta an-Nusra, začíná v srpnu 2011, kdy její současný lídr Muhammad al-Džulání dorazil do syrské provincie Hasaka. Byl pověřen novým lídrem Islámského státu v Sýrii a Levantě Abú Bakrem al-Baghdádím, aby založil syrskou frontu této organizace. Z Hasaky cestoval do dalších syrských měst, kde se snažil zaktivizovat větší množství bojovníků. Díky kvalitnímu materiálnímu i finančnímu zásobování se organizaci dařilo na bitevním poli, a získávala podporovatele i z dalších militantních skupin.

⁸¹ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 71-72.

Finanční prostředky plynuly od džihádistů z Iráku, ale i od zahraničních podporovatelů. Už v lednu 2012 věděly Spojené státy o aktivitách nové džihádistické organizace. V prohlášení z 11. ledna ji americká vláda označila za spojence al-Qá'idy v Iráku, a 11. prosince 2012 byla označena za teroristickou organizaci.⁸² Okamžitě po tomto prohlášení se vzedmula vlna podpory vůči Frontě an-Nusra ze strany dalších ozbrojených opozičních skupin, včetně Svobodné syrské armády.

Na setkání v blízkosti Damašku na podzim roku 2011 a v zimě 2012, se zakladatelé zabývali ideologickými základy a strategií této nové militantní organizace. Účastníků schůzek bylo nejprve sedm. Byli to někteří vysocí představitelé iráckého Islámského státu, tedy aktivní a zkušený džihádisté. Skupina měla působit na území Sýrie, kde se snažila sjednotit džihádisty. Dále mělo dojít k posílení islámského charakteru konfliktu a vybudování kvalitní organizace, která bude zajišťovat bezpečí muslimům na dobytých územích. Nakonec dojde také k vytvoření islámského státu na území Sýrie a chalífátu v celém *Bilád aš-Šám*.⁸³

Vize byla původně taková, že Džabhat an-Nusra bude syrskou frontou Islámského státu, a ten bude posílat do Sýrie až polovinu svých příjmů. Nicméně lídr nové syrské skupiny měl větší ambice. Chtěl dosáhnout až na globální frontu. Sýrie pro něj byla bitevním polem, nárazníkem mezi imperiálními ambicemi západních zemí a sunnitským islámským světem. Sympatie místních obyvatel i zahraniční džihádistů si Džabhat an-Nusra získala postupně, jak rostlo sektářské násilí v zemi.

První oficiální potvrzení vzniku organizace přišlo až 23. ledna 2012, když mediální křídlo organizace, al-Manára al-Bajda uvolnila video vyhlašující válku

⁸² *Terrorist Designations of the al-Nusra Front as an Alias for al-Qa'ida in Iraq*. U. S. Department of State. 2013.

⁸³ Benotman, N., Blake, R. *Jabhat al-Nusra. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2013. Str. 3.

prezidentu al-Asadovi.⁸⁴ Video se poprvé objevilo na džihádistickém serveru spojovaném s al-Qá'idou. V nahrávce, která má šestnáct minut, al-Džulání zdůrazňuje, že islámské právo musí být implementované v celé oblasti *bilád aš-Šám*.⁸⁵ Ve videu se Džabhat an-Nusra přihlásila ke svému prvnímu teroristickému činu v oblasti Kafar Súseh. Při tomto sebevražedném útoku z 23. prosince 2011 zemřelo na čtyřicet lidí. Druhý útok byl proveden 6. ledna 2012 v Damašku, a na nahrávce se k němu také přiznal lídr Džabhat an-Nusry. Třetí útok 10. února v Aleppu definitivně potvrdil ambice džihádistů v Sýrii.

Vůdce al-Qá'idy Ajmán az-Zawáhírí vydal 12. února 2012 prohlášení, ve kterém solává všechny schopné muslimy, aby se přidali k syrským bojovníkům z Fronty an-Nusra.⁸⁶ To znamenalo pro organizaci velkou změnu. V té době neměla ve svých řadách ještě dost členů, a tak se její činnost omezovala na dílčí sebevražedné atentáty. To se po prohlášení lídra al-Qá'idy rychle změnilo. Během roku 2012 přicestovalo mnoho zahraničních bojovníků, ze sousedních zemí Sýrie.

Džabhat an-Nusra si vydobyla prominentní postavení mezi rebelujícími skupinami v Sýrii během roku 2012, a to i mezi některými umírněnými skupinami. Díky svým zkušeným bojovníkům a kvalitnímu vyzbrojení, které poskytovali iráčtí džihádisté, slavila úspěchy i na bitevním poli. Protože ale potřebovala oporu v Syřanech, vyhýbala se podobným brutálním praktikám, kterými je známý Islámský stát, a také plošnému zavádění přísného islámského práva na dobytém území.⁸⁷ Ze stejného důvodu kladli bojovníci důraz na syrský původ organizace.

⁸⁴ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 59

⁸⁵ *bilád aš-Šám* zahrnuje území Sýrie, Libanonu, Izraele, Palestiny a západního Iráku.

⁸⁶ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 70.

⁸⁷ Jabhat al-Nusra. *Mapping militant organization*. Stanford University.

Během léta 2012 se začala skupina transformovat, a dávala najevo svou ochotu podílet se větší mírou na fungování syrské opozice. Tak se postupně začala podílet na akcích dalších islamistických skupin v Sýrii. Od ledna do prosince 2012 se Džabhat an-Nusra přihlásila k přibližně 600 útokům na území Sýrie. Většinu z nich provedla až v druhé polovině roku.⁸⁸

Rostoucí organizace potřebovala více financí, a tak začala hledat nové zdroje přímo v Sýrii. V listopadu se začala formovat ofenziva v oblasti Deir az-Zor, kde se nachází ropná naleziště. O měsíc později už kontrolovala tři ropná pole v oblasti. Bylo to poprvé, kdy se jich některá z opozičních skupin pokusila zmocnit.⁸⁹

V zimě 2012-2013 se Fronta an-Nusra snažila zakořenit v ovládaných oblastech. Například v opozici kontrolovaných částech Aleppa, si získala oblibu obyvatel tím, že měla pod svou kontrolou zásoby mouky, a lépe ji redistribuovala mezi obyvatele. Díky této podpoře získala na svou stranu mnoho místních bojovníků, a ti po zacvičení vytvořili místní policii. Ta pomáhala nově vzniklé autoritě *al-Hay'at al-Šar'ia*.⁹⁰ Tuto skupinu tvořilo dvanáct islámských soudců, kteří měli za úkol rozšíření islámského práva v Aleppu. Tato instituce vznikla společným zapojením islamistických skupin, které ovládaly město.⁹¹ Postupně skutečně snížila trestnou činnost a míru korupce v Aleppu. Idea plošného zavedení šar'íi také přinesla více financí od podporovatelů ze zálivových států.

⁸⁸ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 98.

⁸⁹ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 102.

⁹⁰ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 56-57

⁹¹ Zapojily se Ahrar aš-Šám, Liwa at-Tawhíd, Liwa al-Fatah a Harakat al-Fajr al-Islamíja.

Na začátku roku 2013 měla Fronta an-Nusra vliv v oblastech Aleppa, Idlíbu, Deir az-Zor, Dar^cá a částech Damašku. V těchto oblastech se začala věnovat humanitární činnosti a osvětě formou zavádění islámského práva.

Během tohoto roku se džihádisté začali zaměřovat na letecké základny syrského režimu. Letectvo nyní představovalo pro rebely největší hrozbu a letecké údery byly zároveň nebezpečné i pro syrské civilní obyvatelstvo. V lednu bylo oznámeno, že Fronta an-Nusra nyní vyvíjí své vlastní zbraně. V první polovině roku začaly nové operace ve městech Latákíja a Raqqá.

V dubnu 2013 oznámila organizace Islámský stát expanzi do Sýrie, jejím záměrem bylo dostat Frontu an-Nusra pod své velení. Al-Džulání přiznal, že Islámský stát stál v pozadí při vzniku Džabhat an-Nusry, a že poskytoval masivní podporu hnutí, ale další spojení odmítal. Dokonce obnovil svůj slib věrnosti vůdci al-Qá^cidy az-Zawáhirímu, nicméně prohlásil, že Džabhat an-Nusra je syrskou nezávislou skupinou. Spojení s džihádisty ale dlouhodobě škodí veřejnému mínění Syřanů o organizaci a ta se také dostává do konfliktu s některými mírnějšími salafistickými organizacemi v regionu.⁹² I mezi bojovníky v řadách Džabhat an-Nusry nastalo napětí a mnoho z nich opravdu odešlo bojovat po boku Islámského státu.

Během roku 2014 bylo skupinou zajato množství rukojmích. Její přístup k vězněným jeale rozdílný od brutálních praktik Islámského státu. V listopadu 2013 Fronta an-Nusra unesla skupinu jeptišek, ty byly vyměněny za zajatce syrské vlády. Americký novinář P. T. Curtis, který byl organizací vězněn už od roku 2012, byl propuštěn v srpnu, po brutální popravě Američana Foleyho Islámským státem. Jiného zacházení se však dočkala skupina libanonských bojovníků *Hizbulláhu*. Jejich zadržování mělo přimět ší^citské bojovníky k opuštění Sýrie. Čtyři Libanonci

⁹² Syria Update: Jabhat Nusra Aligns with al-Qaeda. *Syria Project*. Institute for the Study of War. Washington. 2013.

byli později popraveni. V září 2014 byli také zadrženi členové mírových sborů Organizace spojených národů. Všech 45 rukojmí bylo brzy propuštěno.⁹³

Na konci roku začala masivní operace v Idlíbu, kdy docházelo ke střetům s vládními silami, Islámským státem, za podpory Ahrár aš-Šám a Syrské svobodné armády. V březnu 2015 se Fronta an-Nusra zapojila do volného uskupení opozičních islamistických a salafistických skupin Džajš al-Fatah. Je to poprvé, kdy se organizace podílí na podobném projektu, i když na válečné frontě často spolupracuje s dalšími skupinami.⁹⁴ V březnu 2015 se skupinám z Džajš al-Fatah podařilo město Idlīb dobýt, a pokračovaly boje o ovládnutí celého regionu.⁹⁵ Frakce této nové aliance byly vytvořeny i v dalších regionech severní Sýrie.

V létě 2015 byli Džabhat an-Nusrou uneseni členové Divize 30 přímo ze svého tréninkového tábora. Členové této jednotky byli syrští rebelové, kteří podstoupili trénink v Turecku vedený americkými vojáky. Ten je měl připravit na boj s Islámským státem.⁹⁶ Fronta an-Nusra zaútočila kvůli kolaboraci rebelů se Spojenými státy také o několik dnů později. Při odvetné akci amerického letectva zemřely desítky členů této džihádistické skupiny.

K příměří, které začalo platit na konci března února 2016, se vyjádřil lídr organizace Muhammad al-Džulání. Ten prohlásil, že příměří je jen snahou o obnovení represivního režimu nad Syřany a vyzval spojence k útokům na pro-režimní síly.⁹⁷

⁹³ Jabhat al-Nusra. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2015.

⁹⁴ Joscelyn, T. *Jihadist coalition captures checkpoints around city of Idlib*. The Long War Journal. 2015.

⁹⁵ Jabhat al-Nusra. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2015.

⁹⁶ Bernard, A. Schmitt, E. *Rivals of ISIS Attack U. S. - Backed Syrian Rebel Group*. NY Times. 2015.

⁹⁷ Pitel, L. *Syria civil war: Al-Qaeda offshoot Jabhat al-Nusra says ceasefire is a 'trick'*. Independent. 2016.

6.2.2 Strategie

Organizace dosahuje svých cílů poměrně efektivně, díky zkušeným džihádistům, které má ve svých řadách. Snaží se útočit na vojenské cíle spíše než na civilní, aby omezila nechtěné civilní oběti. Zabírá území okolo velkých měst, kde se nachází vládní cíle, proti kterým útočí. Snaží se tak destabilizovat režim tím, že vytvoří pro obyvatele nebezpečné prostředí, a vyčerpají místní ozbrojené síly.⁹⁸ Používají výbušniny uložené ve vozidlech, sebevražedné atentátníky, útočí na vojenské základny, a tak jsou škody vysoké, ale o život nepřichází větší počet členů organizace ani civilisté. Útoky proti alawitům jsou také běžné, neboť se provinili „útlakem“ muslimů v zemi.⁹⁹

Zdá se, že někteří členové organizace byli schopni infiltrovat se do pro-režimních složek a dokonce do vládních institucí. V Damašku žije množství civilních členů Fronty an-Nusra, kteří podávali informace o situaci, aby bylo možné co nejefektivněji zasáhnout vládní cíle.

Nezabývají se však pouze ozbrojenými akcemi. Jejich agenda zahrnuje také misijní a vzdělávací činnost, a humanitární práci, o kterou se stará frakce nazvaná *Qism al-Ighathá* („Oddělení úlevy“).¹⁰⁰ Ti rozdávají jídlo, deky, a vše co místní obyvatelé potřebují.

Každý, kdo se chce stát členem Fronty an-Nusra, musí projít iniciačním rituálem. Ten vyžaduje doporučení dvou velitelů, kteří dosvědčí, že zájemce má potřebné schopnosti stanout v jejich řadách, a že je zbožným muslimem. Nejprve se zájemce musí zúčastnit boje v přední linii, kde bude vyzkoušen, zda má všechny předpoklady stát se kvalitním bojovníkem. Posledním stádiem je pronesení slibu

⁹⁸ Benotman, N., Blake, R. *Jabhat al-Nusra. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2013. Str. 4.

⁹⁹ Benotman, N., Blake, R. *Jabhat al-Nusra. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2013. Str. 5.

¹⁰⁰ Benotman, N., Blake, R. *Jabhat al-Nusra. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2013. Str. 5.

před Bohem a vedením organizace. Porušení tohoto slibu znamená zradu všech muslimů. Členem se může stát i bojovník, který nepochází ze Sýrie. V řadách Fronty an-Nusra bojuje množství Iráčanů a Jordánců. Některé jednotky jsou údajně tvořeny bojovníky pouze z jedné země, to proto, aby v budoucnu mohly sloužit jako základny džihádu v dalších státech.¹⁰¹

Pečlivý výběr nových rekrutů slouží jednak k tomu, že boj proti nepříteli je efektivnější, ale také je zaručeno, že si budou bojovníci vzájemně věřit, a neohrozí se navzájem. Dalším bezpečnostním opatřením jsou změněná jména a přezdívky bojovníků. Pro utajení totožnosti a zachování co nejvyšší míry bezpečnosti si bojovníci často zakrývají tváře. Někteří z vysokých představitelů organizace se zahalují i na setkáních mezi svými bojovníky, známým příkladem je sám Abú Muhammad al-Džulání.

6.2.3 Muhammad al-Džulání

Lídr organizace se narodil zřejmě na konci sedmdesátých, či na počátku osmdesátých let v oblasti Golan na hranicích s Izraelem, alespoň to naznačuje jeho jméno.¹⁰² Působil jako učitel arabštiny, dokud se nerozhodl připojit se k al-Qá'idě v Iráku během okupace. O jeho životě dokonce vyšla biografie, která ale uvádí jiný životní příběh.¹⁰³ Jeho občanské jméno má být Usáma al-Absí al-Wáhidí a studoval medicínu, dokud v roce 2003 neodcestoval do Iráku, aby se přidal k zakladateli IS az-Zarqáwímu. Ve strukturách organizace rychle postupoval na vedoucí pozice, ale po smrti az-Zarqáwího, v roce 2006, se vrátil zpět do Sýrie. Krátký čas poté strávil jako instruktor v Libanonu a časem se vrátil zpět do Iráku, kde byl ale zadržen americkými vojáky a uvězněn ve věznici Camp Bucca spolu

¹⁰¹ Benotman, N., Blake, R. *Jabhat al-Nusra. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2013. Str. 7.

¹⁰² Benotman, N., Blake, R. *Jabhat al-Nusra. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2013. Str. 6.

¹⁰³ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 56-57

s mnoha dalšími džihádisty. Celu sdílel s velitelem militantní skupiny *Džajš al-mudžáhidín* Muhammadem Hamdanem, a potkával se zde i s al-Baghdádím. Propuštěn byl po dvou letech věznění. Dále působil v Mosulu, ve strukturách al-Qá'idy a později v ISIS.

Po svém příchodu zpět do rodné Sýrie se al-Džulání oženil se syrskou ženou, s níž zplodil alespoň jednoho syna. Vždy se mu dařilo skrývat svou identitu, i při dvou rozhovorech pro televizní stanici al-Džazíra (2013 a 2015) byla jeho tvář strategicky mimo kameru.¹⁰⁴ Zahalováním je pověstný také mezi svými bojovníky. O jeho smrti se spekovalo už dvakrát v letech 2006 a 2008.¹⁰⁵

6.2.4 Ideologie

Členové Fronty an-Nusra věří, že jedinou správnou vládou je vláda islámského práva šari'ca, ale nevymezují se vůči ostatním islamistům tak, jako to dělá Islámský stát, který uznává pouze svoji verzi islámské víry, jako tu jedinou správnou. Pro budoucí islámský stát uznávají potřebu sjednocení všech muslimů. Džihádisté z Fronty an-Nusra věří, že poslední soud bude vykonán v Damašku v soudný den, a že centrum islámského světa leží právě v *bilád aš-Šám*. Toto proroctví se objevuje v několika hadíthech. A konflikt, který nyní na území Sýrie probíhá, poskytuje příležitost všem zbožným muslimům, aby do země přispěli, a naplnili tak proroctví.¹⁰⁶ Dokonce mediální frakce Fronty an-Nusra se jmenuje *al-Manara al-Bayda*, což v překladu znamená Bílý minaret. Za Bílý minaret je

¹⁰⁴ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 57

¹⁰⁵ Benotman, N., Blake, R. *Jabhat al-Nusra. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2013. Str. 6.

¹⁰⁶ Benotman, N., Blake, R. *Jabhat al-Nusra. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2013. Str. 3.

označován jeden z minaretů damašské Umajjovské mešity, na kterém přistane na konci dnů Mahdí.¹⁰⁷

Nejvyšší náboženskou autoritou je malá konzultativní rada *Madžlis aš-Šúrá*. Ta zahrnuje i nejvyššího duchovního vůdce organizace. Každý z regionů, který organizace ovládá, má svého duchovního vůdce – šejcha. Rozpory mezi členy rozhodují soudci dle islámského práva. Soudy jsou otevřené i pro běžné muslimy, pokud potřebují konzultovat některé záležitosti v osobním životě.¹⁰⁸

O prezentaci a propagaci hnutí se stará mediální frakce *al-Manára al-Bayda* (Bílý minaret). Svá videa zveřejňuje na džihádistickém fóru *Šumukh al-Islám* spojované s al-Qá'idou. I členové, kteří se zabývají propagací hnutí v *al-Manára al-Baydase* musí účastnit bojů. Mezi zájemce jsou distribuovány nahrávky kázání Muhammada al-Džuláního a sympatizujících náboženských „učenců“. Na CD nosičích sdílejí bojovníci svou ideologii, tak aby se mohli cítit spojeni s ostatními, i když bojují někde daleko. Často se snaží mírnit svou rétoriku, aby zaujali i méně radikální muslimy. Zveřejňují pouze krátkodobé cíle, aby mohli pružněji reagovat na nastalou situaci. Dlouhodobé cíle jako islámský stát, implementace islámského práva a globální chalífát se ale nemění.¹⁰⁹

6.2.5 Vztahy se syrskými rebely

Fronta an-Nusra spolupracuje se Syrskou svobodnou armádou (FSA) na některých operacích, ačkoliv jejich dlouhodobé cíle se spíše liší, neboť FSA má podporu zahraničních států a preferuje budoucí demokratické zřízení.

¹⁰⁷ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 65-66.

¹⁰⁸ Benotman, N., Blake, R. *Jabhat al-Nusra. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2013. Str. 6.

¹⁰⁹ Benotman, N., Blake, R. *Jabhat al-Nusra. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2013. Str. 10.

Až do roku 2015 nevznikla žádná koalice islamistů, do které by Fronta an-Nusra vstoupila. Džajš al-Fatah se stala výjimkou, když nastal čas pro širší spolupráci v bitvě o Idlib. Protože všechny islamistické či salafistické skupiny mají stejný cíl, snaží se Fronta an-Nusra vyhýbat konfliktům. To neplatí pro samozvaný Islámský stát, ten už svůj chalífát vyhlásil, bez ohledu na ostatní muslimy v regionu. Každý kdo nesouhlasí se specifickou ideologií této skupiny, je označován za nepřítele.

Už od svého vzniku má Fronta an-Nusra podporu al-Qá'idy a Ajmána az-Zawáhirího. V roce 2012 byla do Sýrie vyslána skupina seniorních džihádistů z al-Qá'idy, takzvaná *Skupina Khorásán*. Na území měli vybudovat základnu pro další působení al-Qá'idy. Velitelem skupiny byl Muhsín al-Fadlí, který byl zabit v červenci 2015.¹¹⁰ Fronta an-Nusra měla těmto bojovníkům poskytnout zázemí. Ačkoli důkazy o působení této skupiny v Sýrii jsou, Fronta an-Nusra odmítá jejich zapojení ve své struktuře.

V roce 2013 al-Džulání odmítl sloučení s Islámským státem a místo toho slíbil věrnost al-Qá'idě, az-Zawáhirí proto často radí syrským džihádistům. V roce 2015 dostala Fronta an-Nusra od al-Qá'idy instrukce, aby neplánovala útoky na Západě, a aby se radši více snažila o posílení široké salafistické koalice v Sýrii, a lepší integraci organizace mezi opoziční islamistické skupiny, aby bylo možné aplikovat šarí'atský soudní systém na ovládaných územích.¹¹¹

¹¹⁰ Jabhat al-Nusra. Mapping militant organization. Stanford University. 2015.

¹¹¹ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 354.

6.3 Syrská islámská fronta

Sjednocení jedenácti nezávislých islamistických skupin do Syrské islámské fronty (*Džabha al-islamíja as-súríja*, dále SIF) bylo oznámeno 21. prosince 2012 na videonahrávce. V té vystoupil Abdarramán as-Súrí s prohlášením, že aliance se zasadí o svržení al-Asadova režimu, a vybuduje islámskou společnost, ve které budou mít místo i nemuslimové, a která se bude řídit Božím právem.¹¹² O naplnění těchto cílů se měly postarat dvě frakce. Ta ozbrojená měla bojovat proti režimu, a ta civilní měla na starost veškerou administrativní, edukační, misijní a humanitární agendu. V jedenácti členských skupinách operovalo přibližně třicet tisíc bojovníků. Postupně se počet členských organizací snížil na šest, protože došlo k dalšímu sjednocování uvnitř mezi organizacemi.¹¹³

Vyjednávání trvalo několik měsíců, než se všichni zakládající členové shodli. Do aliance byla pozvána také Džabhat an-Nusra, ale členství odmítla.¹¹⁴ Už v září stejného roku vznikla Syrská islámská osvobozenecká fronta (SILF), která měla stejnou agendu jako SIF, a ačkoli k jednáním o sjednocení došlo, spojení všech skupin se nyní dohodnout nepodařilo.

Jednou z nejvýraznějších frakcí SIF byl Ahrár aš-Šám, který postupně zapojil tři další členy fronty do svého společenství, a přejmenoval se na Harakat Ahrár aš-Šám al-Islamíja. Stejná skupina pomáhala při budoucím vytvoření Islámské fronty. V roce 2013 vznikla Kurdská islámská fronta, a ihned se připojila k salafistické koalici. Tato skupina je, se svou tisícovkou bojovníků, daleko menší než ostatní členové Syrské islámské fronty. V jejím čele stojí Salaheddín al-Kurdí. Její

¹¹² Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 15.

¹¹³ Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 23.

¹¹⁴ Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 16.

vytvoření mělo být důkazem, že probíhající boje s kurdskými Lidovými obrannými jednotkami (YPG) nejsou důkazem nesnášenlivosti vůči jinému etniku.¹¹⁵

SIF často kritizovala syrskou zahraniční opozici i Syrskou svobodnou armádu za jejich sekulární postoj, a vztahy se západními mocnostmi. Zároveň si však uvědomovala, že bude třeba nastavit komunikační kanály jak se Spojenými státy, tak s evropskými zeměmi, pokud se SIF stane stabilním aktérem na syrské politické scéně. Kladné vztahy měla SIF s Džabhat an-Nusrou. Členové Syrské islámské fronty vnímali rozdíl mezi touto organizací a džihádisty ze samozvaného Islámského státu. Džabhat an-Nusra získala poměrně vysokou oblibu i mezi některými věřícími Syřany.¹¹⁶

Sami sebe označovali za sunnitskou salafistickou alianci, která má zájem zřídit islámský stát, a zavést do společnosti islámské právo. Všichni členové se považovali za salafisty s jedinou výjimkou, kterou je Liwa al-Haqq, která tvrdila, že sdružuje více skupin, které zastávají rozdílné ideologie. Po pádu režimu se SIF měla postarat o to, aby byla země opět bezpečná, aby prosperovala, a aby byla vystavěna na šarí'atských principech. Tato nová sunnitská teokracie, by nebyla vynucená, protože Syřané byli vždy z většiny muslimové, alespoň dle mínění salafistů. Ačkoli odmítají západní demokracii, volby by byly možností, pokud by se rozhodovalo mezi více kvalifikovanými kandidáty, avšak pouze v intencích islámského práva.

Slovo džihád bychom v jejich prohlášeních těžko hledali, ale pravdou je, že často ospravedlňovali útoky proti vládním ozbrojeným silám, stejně jako proti všem, kteří s prezidentem souhlasí. Při svých akcích zřídka, nebo vůbec, využívali sebevražedné atentátníky, otázkou však zůstává, zda je to z přesvědčení, nebo

¹¹⁵ Lund, A. The Politics of the Islamic front, Part 5: The Kurds. Carnegie Endowment for International Peace. 2014.

¹¹⁶ Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 18.

z nedostatku kapacit.¹¹⁷ Členové do svých řad často nezvou zahraniční bojovníky, kromě hnutí Ahrár aš-Šám.

V čele SIF stála Rada vedení, ve které měla zastoupení každá členská skupina. Této radě předsedal, už od počátku, Abú Abdulláh al-Hamawí (Hasan Abbúd) z největší skupiny Ahrár aš-Šám. Lídr uskupení není náboženskou autoritou.

Na rozdíl od ostatních salafistů a džihádistů je vedení SIF k alawitům, ší'itům, drúzům, a dalším menšinovým skupinám obyvatel Sýrie, tolerantnější. Zastávají názor, že každý bude souzen podle svých činů bez ohledu na vyznání, a brzdí své členy, kteří jsou vůči menšinám radikální. Každý, kdo bojoval proti al-Asadovi, by se neměl mít čeho bát. Nicméně legislativa na území syrského islámského státu by se bez výjimek řídila dle principů šarí'cy.¹¹⁸ Západní koncept ženských práv odmítají, protože s islámským právem nekoresponduje.¹¹⁹

Program SIF zahrnuje také další činnosti, jako je charita a vzdělávání mladých muslimů. Pomáhají rozdělovat humanitární pomoc, jídlo, vodu, stany, deky a vše, co je potřeba, lidem, kteří museli opustit své domovy. Zásoby k distribuci mezi potřebné jim poskytují různé islámské nadace z Turecka nebo Zálivu.¹²⁰

V listopadu 2013 bylo vydáno prohlášení o spojení členů SIF a SILF (Ahrár aš-Šám, Suqúr aš-Šám, Liwa al-Haqq, Džajš al-Islám, Liwa at-Tawhíd, Ansár aš-Šám a Kurdská islámská fronta) v jednu zastřešující Islámskou frontu.¹²¹

¹¹⁷ Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 20.

¹¹⁸ Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 22-23.

¹¹⁹ Zelin, A., Y. *The Syrian Islamic Front: A New Extremist Force*. The Washington Institute. 2013.

¹²⁰ Zelin, A., Y. *The Syrian Islamic Front: A New Extremist Force*. The Washington Institute. 2013.

¹²¹ BBC News. *Leading Syrian rebel groups form new Islamic Front*. BBC News Services. 2013.

6.3.1 Ahrár aš-Šám

Islámské hnutí svobodných mužů Šámu (*Harakat Ahrár aš-Šám al-Islamíja*), jak si celým jménem říkají, je islamistické salafistické militantní hnutí. Jako ostatní skupiny bojuje proti stávajícímu režimu, a všemu, co představuje. Až dojde ke svržení prezidenta al-Asada, islamisté nastolí vlastní vládu islámského práva.

Skupina byla založena na severu Sýrie, v Idlíbu na konci roku 2011. Aktivní začala být více na začátku roku 2012, kdy začala publikovat zvukové záznamy a videa, pravidelně přispívat na své webové stránky, a začala fungovat na sociálních sítích.¹²² Většina členů Ahrár aš-Šám jsou bývalí političtí vězni, kteří si svůj trest odpykávali ve stejném vězení. Propuštěni byli při amnestii v březnu až květnu 2011.

Organizace je velmi aktivní ve snahách sjednotit syrskou islamistickou opozici. Pod její křídla se postupně přidávají menší skupinky. To jim umožňuje expandovat. Z Idlíbu se bojovníci postupně rozptylují do měst Hamá, Aleppo, Raqqá, Hassaky, Deir az-Zor a Dar^cá. Nejméně aktivní je toto hnutí na severu země. Spolupráce byla rozvíjena jak s džihádisty typu Džabhat an-Nusra, tak s umírněnými skupinami Syrské osvobozené armády. Nepřítelem je pro ně Islámský stát, a distancují se tak od al-Qá^cidy. V roce 2012 vznikla Syrská islámská fronta, která se v roce 2013 zapojila do širšího společenství islamistických opozičních skupin v Sýrii, do Islámské fronty.

Vedení hnutí se stará o misionářské a humanitární aktivity, náboženské záležitosti a propagaci. V jednotlivých regionech navíc působí oblastní velitelé i náboženští vůdci.

¹²² Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 28-29.

Od svého vzniku se ve vedení vystřídali už čtyři lídři. Nejprve se do čela Ahrár aš-Šám postavil Abú Chálid as-Súrí, jeden ze zakladatelů. Byl zabit při atentátu na velitelství hnutí v roce 2014.¹²³ Z atentátu je obviňován Islámský stát. Po jeho smrti vyšlo najevo, že měl vazby na al-Qá'ídu a jejího lídra. Už v roce 2012 nastoupil do čela hnutí Abú Abdulláh al-Hamawí, známý také pod jménem Hasan Abbúd, navíc se stal také velitelem nově vzniklé Syrské islámské fronty. Byl zabit při masivním výbuchu 9. září 2014, společně s mnoha dalšími členy hnutí. V tomto případě se spekuluje o tom, jestli byl příčinou masakru atentát, nebo zda je na vině nehoda v nedaleké továrně na výbušniny.¹²⁴ Po neštěstí byla svolána rada *šúrá*, na které byl zvolen Hášim al-Šajch, známý také pod jménem Abú Džaber. Původně působil jako velitel místní salafistické militantní organizace v Aleppu. Tu ale postupně pohltil Ahrár aš-Šám. Byl ve vězení se svými předchůdci, za převádění bojovníků přes území Sýrie do Iráku. Za jeho vedení se rétorika organizace postupně pragmaticky měnila k umírněnému islamismu. Mandát, který získal zvolením radou *šúrá*, vypršel v roce 2015, a na jeho místo nastoupil mladý Abú Jahjá al-Hamawí, který působí jako velitel hnutí dodnes.

Ahrár aš-Šám je tedy hnutím militantním, islamistickým a někteří jeho členové se dají označit za džihádisty. Nicméně vedení hnutí se snaží o umírněnou politiku. Hlavním cílem je ustavení sunnitského islamistického státu v Sýrii, ambice v zahraničí nemají. Co se strategie týče, bojovníci využívají spíše guerillové boje, než organizovaných útoků, jako je to běžné u větších skupin typu Fronta an-Nusra nebo Islámský stát.

¹²³ Ahrar al-Sham. *Mapping militant organization*. Stanfords University. 2014.

¹²⁴ Lund, A. Abu Yahia al-Hamawi, Ahrar al-Sham's New Leader. *Syria Comment*. 2015. Dostupné na: <http://www.joshualandis.com/blog/abu-yahia-al-hamawi-ahrar-al-shams-new-leader/>

Finanční zdroje získává hnutí zejména ze zálivových států, zdroje často zmiňují roli Kuvajtu a Kataru.¹²⁵ V roce 2014 začalo na činnost Ahrár aš-Šám přispívat také Turecko.¹²⁶ Zdá se, že jedním z donátorů byli i Syrští muslimští bratři.¹²⁷ Zbraně si skupina obstarává na úkor syrské armády a znepřátelených skupin, a rozděluje si je jako válečnou kořist. Ahrár aš-Šám je dnes považována za jednu z největších a nejlépe vyzbrojených ozbrojených skupin. Jsou známý užíváním improvizovaných výbušnin, které používají při útocích na vojenské základny, a další důležité pozice nepřátel. Dnes ale mají ve svém arzenálu i daleko modernější zbraně a armádní vozidla, které získali jako válečnou kořist. Pod Islámské hnutí svobodných mužů Šámu existuje také oddělení, které se zabývá kybernetickými útoky.

Co se týče vztahů s ostatními rebely, tak už první velitel byl v úzkém kontaktu s vedením al-Qá'idy v Iráku, a ačkoli nikdy nedošlo k potvrzení aliance mezi oběma organizacemi, kontakty byly zřejmě udržovány i za dalších vedení. Zdá se také, že al-Qá'ida poslala na pomoc některé zkušené bojovníky, a ti poté bojovali po boku Ahrár aš-Šám.¹²⁸ Koordinace společných útoků probíhala také s Frontou an-Nusrá. V prosinci 2012 iniciovalo hnutí zformování Syrské Islámské fronty. Ta měla zastřešit islamistickou opozici uvnitř Sýrie, svrhnout stávající režim a nahradit ho islámskou vládou práva šarí'a. Později sloučením s dalšími skupinami vznikla Islámská fronta, cíle zůstaly stejné. Pod vlivem Hassana Abúda vznikla i

¹²⁵ Ahrar al-Sham. *Mapping militant organization*. Stanfords University. 2014.

¹²⁶ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 342.

¹²⁷ Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 30.

¹²⁸ Ahrar al-Sham. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2014.

kurdská odnož pod názvem Kurdská islámská fronta. Cílem bylo získání podpory některých Kurdů, nebo alespoň zmírnění odporu kurdských milic.¹²⁹

Kromě režimu Baššára al-Asada je nepřítelem hnutí také samozvaný Islámský stát. Už od počátku byly mezi skupinami zásadní ideologické i strategické rozpory. V lednu 2014 Hassan Abúd veřejně kritizoval džihádisty za to, že odmítají ostatní islamistické skupiny, a nazývají je neznabohy, protože nevyznávají stejnou rigidní formu islámu. Reakce přišla brzy, když byl zabit jeden ze členů Ahrár aš-Šám. Později se potkali i na bitevním poli v Raqqá. Proti Islámskému státu stály společně s Liwa at-Tawhíd a s Frontou an-Nusrá. Islámský stát je také obviňován z útoku na velitelství v únoru 2014, nikdy se k tomu však nepřiznal.

V březnu 2015 došlo ke sloučení se Súqúr aš-Šám, a o dva dny později ke vzniku Džajš al-Fatah, k této koalici se připojila, mimo dalších salafistů a islamistů, i Fronta an-Nusra.

6.3.2 Liwa al-Haqq

Brigáda pravdy vznikla v okolí Homsu 11. srpna 2012, sloučením místních islamistických opozičních milicí.¹³⁰ V únoru 2013 už měla několik tisíc bojovníků v deseti frakcích. Ne všechny zastávají stejnou ideologii. Některé frakce jsou bývalými členy Syrské svobodné armády, a zastávají umírněný islamismus. Dle vedení nejsou salafisté, jako ostatní členové Syrské islámské fronty, protože v jejich řadách najdeme jak zastánce súfismu, tak i salafistické džihádisty. Tento přístup jim získal prominentní postavení v Homsu a jeho okolí, neboť dávají najevo svou ochotu začlenit každého, kdo splní jejich morální zásady.

¹²⁹ Ahrar al-Sham. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2014.

¹³⁰ Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 31.

Velitelem Liwa al-Haqq je Šajch Abú Káteb, který je hodně aktivní na veřejnosti. Před rokem 2011 se živil jako obchodník, a neprojevoval větší politické ambice. Ozbrojené křídlo organizace vede bývalý parašutista syrské armády Abdarrahmán Suwejs. Během let 2000 až 2011 si odpykával trest ve vězení, za účast v podzemní salafistické organizaci Hizb at-Tahrír.¹³¹

Jednou z největších frakcí, operující uvnitř města Homs, je salafistická Katíbat al-Ansár. Jejími členy jsou místní obyvatelé, často zástupci střední třídy a univerzitní studenti, kteří se po roce 2011 účastnili protestů proti syrskému režimu. Velitelem této frakce je Azzám al-Ansári.¹³²

V roce 2012 se přidali k dalším islamistům při stvoření syrské islámské fronty, a o rok později Syrské fronty.¹³³

V dubnu 2014 utrpěla Liwa al-Haqq velké ztráty při konfliktech s prorežimními silami, a ještě téhož roku se začlenila do struktur Ahrár aš-Šám.¹³⁴

6.3.3 Ansár aš-Šám

Jedenáct ozbrojených skupin z oblastí Latákíja a Idlíb vytvořilo v roce 2012 organizaci Ansár aš-Šám. Není jasné, kdo inicioval spojení opozičních rebelů do této skupiny. Podle některých zdrojů to mohl být kazatel Abú Básir at-Tartúsí. Ten takovou informaci popřel, protože údajně poskytuje podporu více organizací. Dalším adeptem na lídra Ansár aš-Šám je veterán z Afghánistánu a rodák z Latákíje jménem Abú Omar. Tento obchodník má být známý svými

¹³¹ Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 33.

¹³² Lund, A. Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front. *UI Occasional papers*. 17/2013. Str. 32.

¹³³ Liwa al-Haqq. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2014.

¹³⁴ Lund, A. *Islamist Mergers in Syria: Ahrar al-Sham Swallows Suqour al-Sham*. Carnegie Endowment for International Peace. 2015.

neoblomnými postoji vůči režimu, a pro své náboženské zanícení.¹³⁵ Vojenským velitelem je Abú Músa al-Šíšání, který je původem z Čečenska.

Ansár aš-Šám se propaguje jako organizace, která především pomáhá vysídleným Syřanům v oblasti. Kromě humanitární pomoci se stará také o fungování škol na území, kde působí, a také organizuje náboženské vzdělávání mezi lidmi, které provádí místní duchovní. Ideologie organizace je však poměrně vágní. To ale pomáhá při rekrutování nových bojovníků, neboť se jimi stávají muži, kteří jsou různého vyznání. V roce 2014 za Ansár aš-Šám bojovalo více než 2 500 mužů.¹³⁶ Většina z nich jsou místní obyvatelé, dezertéři ze syrské armády nebo dobrovolníci. Kromě humanitární pomoci, bojují za islámský stát v Sýrii spolu s místními salafisty.

Vztahy se Syrskou svobodnou armádou a Ansár aš-Šám jsou napjaté, ale nebojují proti sobě. Organizace je také výjimkou v přijímání samozvaného Islámského státu. Mnoho mužů, kteří bojují na severu Sýrie za džihádisty totiž pochází právě z tohoto regionu a mají na bojovníky Ansár aš-Šám vazby. Je zdokumentováno, že finanční podporu organizaci zřejmě poskytují dárci ze Saudské Arábie.¹³⁷ Organizace byla členem Syrské islámské fronty i Islámské fronty.

6.4 Syrská islámská osvobozenecká fronta

Džabhat Tahrír Súríja al-Islamíja vznikla v září 2012. Vzniku předcházela tajná jednání budoucích členů Syrské islamistické osvobozenecké fronty (dále jen SILF). Koalice vznikla volným spojením asi dvaceti islamistických skupin z celé Sýrie.

¹³⁵ Hussein, T. *The Ansar al-Sham Battalions*. Carnegie Endowment for International Peace. 2014.

¹³⁶ Ansar ash-Sham *Mapping militant organization*. Stanford University. 2014.

¹³⁷ Ansar ash-Sham *Mapping militant organization*. Stanford University. 2014.

Celkem byl počet jejích bojovníků odhadován na 37 000.¹³⁸ Někteří členové byli současně spojenci Syrské svobodné armády, a vztahy obou skupin byly dobré. Do čela SILF byl jmenován Ahmad Abú Íssa aš-Šajch z prominentní frakce Suqúr aš-Šám. Dalšími členy byli Farúqova brigáda z Homsu, Liwa al-Islám, Džajš al-Islám, Liwa Tawhíd, Liwa Dawúd a další. Všechny členské skupiny jsou sunnitské, islamistické a některé více salafistické. Jejich vize budoucího uspořádání byla poněkud umírněná oproti vizi SIF. Po svržení režimu prezidenta al-Asada budou usilovat o stát založený na islámských principech, ale jejich politika bude více pragmatická, například ve vztahu k menšinám.

Podporováni byli z Kataru a Turecka, a spekuluje se také o roli Muslimských bratrů, kterými jsou některé skupiny inspirovány.¹³⁹ Zbraně si obstarávali také na úkor syrské armády a od překupníků.

V listopadu 2013 se Liwa al-Tawhíd a Suqúr aš-Šám připojily k nově vzniklé Islámské frontě, a značně tak oslabily stávající SILF.

6.4.1 Džajš al-Islám

Armáda Islámu byla zformována v oblasti hlavního města Damašku v roce 2013, a postupně rozšířila svůj vliv do regionů Dúma a východní Ghúta. Jde o alianci islamistických skupin v regionu, v jejímž čele stojí zakladatel Zahrán Allúš.¹⁴⁰ Ten si, stejně jako mnozí další islamisté, odpykával trest v syrském vězení, a v roce 2011 byl propuštěn. Nejvlivnějším členem Armády islámu je Liwa al-Islám (Brigáda Islámu).

Ke zformování hnutí došlo z důvodu potřeby sjednotit islamistické bojovníky. Pod Džajš al-Islám dnes funguje přibližně šedesát menších uskupení,

¹³⁸ *Syrian Islamic Liberation Front*. Global Security.

¹³⁹ *Syrian Islamic Liberation Front*. Global Security.

¹⁴⁰ Jaish al-Islam. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2014.

kteřé dohromady čítají až na dvacet tisíc bojovníků.¹⁴¹ Při rekrutování členů jsou upřednostňováni Syřané před cizími bojovníky.

Zahrán Allúš je kritizován za své výroky podněcující sektářské násilí na šířitech. Cílem snažení je stát vedený podle principů islámského práva. Sám velitel v jednom projevu zásadně odmítl demokracii. Ne všichni členové však s tímto radikálním přístupem souhlasí. Cílem skutečně má být islámský stát, ne ovšem takový, jaký zavádí organizace Islámský stát v Sýrii, ale pluralitní, takový, který bude zahrnovat všechny menšiny, které na území v minulosti koexistovaly.¹⁴²

Samozvaný Islámský stát je tedy s Armádou islámu v konfliktu, protože se jejich vize budoucího uspořádaní v regionu liší. Odmítají také snahy exilové Syrské národní rady. Naopak existuje spolupráce s Ahrár aš-Šám a Frontou an-Nusra.

Zbraně bojovníci získávají z bojů s vládními silami. Prominentní člen aliance Liwa al-Islám se přiznala k bombovému útoku v damašku, při kterém v červnu 2012 zemřel syrský ministr obrany Dawúd Radžíh, jeho zástupce a asistent tehdejšího víceprezidenta.

Vytvoření tohoto uskupení měla iniciovat Saudská Arábie, aby existoval protivník džihádísta jako je Fronta an-Nusra.¹⁴³ Otec velitele Džajš al-Islám je významným duchovním se sídlem v Saudské Arábii.

6.4.2 Suqúr aš-Šám

Organizace Suqúr aš-Šám česky Sokoli Šámu se zformovala v září 2011 pod vedením Ahmada Íssy al-Šajcha, známého jako Abú Íssa, který byl rovněž propuštěn z vězení při amnestii. Skupina vznikla z milic, které se snažily ubránit svá města a vesnice před syrskou armádou. Impulsem k jeho sjednocení byla

¹⁴¹ MacDonald, A. *Rise of Jaish al-Islam marks a turn in Syria conflict* . Middle East Eye. 2015.

¹⁴² MacDonald, A. *Rise of Jaish al-Islam marks a turn in Syria conflict* . Middle East Eye. 2015.

¹⁴³ Jaish al-Islam. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2014.

násilná smrt dvou bratrů vůdce hnutí.¹⁴⁴ Prvními členy se stali obyčejní civilisté a dezertéři z armády. Velení pochází z Idlíbu, z Džabal az-Záwíja, svůj vliv postupně rozšířili i do Aleppa. Ve svém boji za ochranu *ummy* užívají guerillového způsobu boje, včetně atentátů a nastražených bomb. Snaží se útočit výhradně na vojenské cíle, aby minimalizovali ztráty na životech civilních obyvatel.

Ihned od počátku se Sokoli Šámu identifikovali jako součást Sýrské svobodné armády, ale snažili si zachovat svůj vlastní islamistický program. Také uznávali autoritu exilové Sýrské národní strany.¹⁴⁵ V roce 2012 se od obou těchto uskupení distancovali, s požadavkem na islámské vedení státu.¹⁴⁶

Po založení vznikly dvě frakce této organizace, jedna civilní a druhá militantní. Ta civilní převažovala v počtu členů. V jejím vedení stojí rada *šúrá* v čele s Abú Íssou. Starají se o zásobování všeho, co je třeba, od potravin po munici pro bojovníky. Na starost mají i mediální obraz hnutí. Militantní křídlo je závislé na zásobách, které jsou mu přiděleny, a také se řídí radami civilního velení. Nejúspěšnější militantní frakcí Sokolů Šámu je Dawúdův Batalion, pojmenovaný po jednom ze zesnulých bratrů Abú Íssy. Jeho členové jsou známí svou zručností při sestrojování improvizovaných výbušnin. Často dávají tyto bomby do vozidel nepřátel. Do svých akcí většinou nezapojují sebevražedné atentátníky. Zbraně získávají hlavně od sýrské armády. Jednak jako válečnou kořist, a také obchodují s vojáky, kteří kolaborovali, nebo se jen prostě snaží na konfliktu vydělat.

Velitel Suqúr aš-Šám ve své řeči z dubna 2012 přesvědčuje zbožné muslimy, aby se drželi své víry, a tím pomohli ke konečnému cíli, kterým bude společný stát vystavěný na základech islámského práva. Zároveň také kritizoval

¹⁴⁴ Berman, A. Rebel groups in Jebel Al-Zawiya. *Backgrounder*. Institute for the Study of War. 2012. Str. 5.

¹⁴⁵ O'Bagy, E. Jihad in Syria. *Middle East Security Report 6*. Institute for the Study of War. Washington. 2012. Str. 23.

¹⁴⁶ Spencer, R. Leading Syrian rebels defect, dealing blow to fight against al-Qaeda. *Telegraph*. 2013.

všechny, kteří se vzdali džihádu, kvůli strachu ze smrti.¹⁴⁷ Obecně ale Sokoli aš-Šámu zdůrazňují jako hlavní cíl islámský stát, který si muslimové svobodně zvolí jako nejlepší variantu. Věří, že většina muslimů chce podobné státní zřízení. Společnost k tomu nesmí být násilně donucena.

V září 2012 bylo oznámeno vytvoření Syrské islámské osvobozené fronty. V jejím vedení stál velitel Sokolů aš-Šámu Abú Íssa. O rok později se přidali k Syrské islámské frontě, a společně vytvořili Islámskou frontu. V roce 2014 došlo ke střetům s Islámským státem, při kterém bylo hnutí výrazně oslabeno,¹⁴⁸ a ještě ten samý rok přistoupily obě organizace na příměří.¹⁴⁹

6.4.3 Liwa at-Tawhíd

Kvůli odrážení syrských ozbrojených složek v oblasti Aleppo, byla 18. července 2012 vytvořena aliance místních islamistických skupin nazvaná Brigáda Tawhídu. Od počátku se považovala za nezávislého spojence Syrské svobodné armády a její nejvyšší vojenské rady, později však došlo k rozporu v ideologii. V Aleppu se Liwa at-tawhíd připojila k tamní Vojenské revoluční radě, a také se účastnila zakládání Šarí'á rady společně se salafisty z Ahrár aš-Šám a fronty an-Nusra (ta později z rady vystoupila).¹⁵⁰ Bývalý velitel Sáleh obdivoval Frontu an-Nusra za její koordinovanost na bitevním poli.¹⁵¹ Obě organizace se spolu účastnily bitvy o Aleppo.

¹⁴⁷ Berman, A. Rebel groups in Jebel Al-Zawiya. *Backgrounder*. Institute for the Study of War. 2012. Str. 6.

¹⁴⁸ Suqour al-Sham. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2014.

¹⁴⁹ Roggio, B. *Suqour al Sham, ISIS agree to ceasefire*. The Long War Journal. 2014.

¹⁵⁰ Anjarini, S. *The Story of Al-Tawhid Brigade: Fighting for Sharia in Syria*. Al-Monitor. 2013.

¹⁵¹ Liwa al-Tawhíd. *Guide to the Syrian Rebels*. BBC News Services. 2013.

Nejprve se o vedení dělili dva zakládající členové Abdulazíz Salameh (Hádží Anadan) s Abdal Qádirem Sálehem (Hádží Marea).¹⁵² Sáleh byl před válkou podnikatelem, a nyní se staral o vojenské záležitosti hnutí. Zemřel při náletu syrského letectva v listopadu 2013. Při tomto bombardování zemřelo mnoho členů, a skupina pocítila výrazné oslabení. Velení převzal Salameh.

Cílem vždy bylo odstranění současného prezidenta, a nahrazení jeho režim pluralitním islámským státem, jehož volené vedení se bude řídit právem šarí'a, a menšiny budou pod jeho ochranou. V roce 2013, po vzniku Islámské fronty svou vizi více přiblížili k salafistickému vidění světa ostatních jejích členů.

Finanční dotace dostávají od dárců z Kataru, a zdá se, že Liwa at-Tawhíd byla od počátku podporována syrskými Muslimskými bratry.¹⁵³ V boji používají improvizovaných zbraní a výbušnin, kterými útočí na prorežimní síly.

Pod organizací Liwa at-Tawhíd vznikla Zdravotnická nadace, a také vlastní Mediální nadace. V oblasti si vytvořili také vlastní šarí'atský soud a vězení.

Při bitvě o Aleppo spolupracovala Liwa at-Tawhíd s různými druhy organizací, od sekularistů jako je Syrská svobodná armáda, až po džihádisty z Fronty an-Nusra. V roce 2012 kontrolovali část syrsko-turecké hranice. Také fungovala jako prostředník při řešení sporů syrské svobodné armády se samozvaným Islámským státem.¹⁵⁴

¹⁵² Liwa al-Tawhid. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2014.

¹⁵³ Anjarini, S. *The Story of Al-Tawhid Brigade: Fighting for Sharia in Syria*. Al-Monitor. 2013.

¹⁵⁴ Liwa al-Tawhid. *Mapping militant organization*. Stanford University. 2014.

6.5 Islámská fronta

Sedm významných organizací z SIF i SILF v listopadu 2013 vytvořilo novou alianci. V listopadu 2013 vznikla Islámská fronta (*al-džabhatu al-islamija*). Ahrár aš-Šám, Džajš al-Islám, Suqúr al-Šám, Liwa at-Tawhíd, Liwa al-Haqq a Kurdská islámská fronta vytvořily nezávislé politické a vojenské uskupení, které má dohromady přibližně 45 000 bojovníků.¹⁵⁵ Důvodem k vytvoření této nové aliance mohly být nejnovější úspěchy syrské armády na bitevním poli. Takové množství bojovníků mělo potenciál nejen zasadit ránu prorežimním silám, ale také se postavit džihádistům z Islámského státu nebo Fronty an-Nusra. Dílčí organizace Islámské fronty se skutečně zapojovaly do bojů proti samozvanému Islámskému státu na severu Sýrie.¹⁵⁶

V květnu 2014 vydala Islámská fronta Revoluční pakt, ve kterém formulovala cíle své revoluce.¹⁵⁷ Tento pakt byl odmítnut jak Islámským státem, tak také Frontou an-Nusra, jako zrada islámských principů džihádu.¹⁵⁸ Tato kritika však neovlivnila budoucí spolupráci Islámské fronty a Fronty an-Nusra na bitevním poli. Naopak Islámský stát byl kritizován ze strany Islámské fronty, její velitel Hassan Abúd označil džihádisty z IS za „vousatou verzi *aš-Šabíhy*“.¹⁵⁹

Cíle převzalo od svých členů, islámský stát po svržení současného režimu. Jejich vize islámského státu se liší od toho, který prosazují jiní salafisté. Islámský

¹⁵⁵ Lunquist, L. *Analysis: Formation of Islamic Front in Syria benefits jihadist groups*. The Long War Journal. 2013.

¹⁵⁶ Lund, A. *Pushing Back Against the Islamic State of Iraq and the Levant: The Islamic Front*. Carnegie Endowment for International Peace. 2014.

¹⁵⁷ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 225-226.

¹⁵⁸ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 226.

¹⁵⁹ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 226.

režim, nebude násilně vynucený, lidé by měli mít právo ovlivnit politické dění, ale hlavní autoritou je Bůh. Syřanům bude vládnout konzultativní rada *šúrá*. Pokud je respektováno islámské právo není nutné zavrhnout demokracii, ale sekularismus striktně odmítají. Menšinám je v takovém státě zaručena ochrana v souladu se *šarí'ou*.¹⁶⁰ Jediným způsobem, jak vyřešit krizi je podle Islámské fronty ozbrojený odpor. Dílčí organizace Islámské fronty se skutečně zapojovaly do bojů proti samozvanému Islámskému státu na severu Sýrie.¹⁶¹

6.6 Džajš al-Fatah

Vytvoření nové velké koalice v oblasti Idlíbu předcházelo spojení dvou vlivných salafistických skupin 22. března 2015. Ahrár aš-Šám se spojila s organizací Suqúr aš-Šám. Spolu vytvořily mocnou alianci, která by mohla být klíčovým aktérem v boji proti džihádistům z Islámského státu. Velitelem uskupení se stal Hášim aš-Šajch a jeho zástupcem Abú Íssa ze Suqúr aš-Šám.¹⁶² Suqúr aš-Šám tak vlastně zanikla. Spojení těchto dvou skupin se stalo posledním krokem ke koalici na severu Sýrie. O dva dny později 24. března 2015 vznikla Džajš al-Fatah (Dobyvačná armáda), jejíž velitelství se usadilo v Idlíbu. Džajš al-Fatah zahrnoval skupiny s odlišným ideologickým zázemím od džihádistů z Fronty an-Nusra a Jund al-Aksá, přes salafisty v Ahrár aš-Šám, islamisty v Liwa al-Haqq, Muslimskými bratry ovlivněnou Faylaq al-Šám až po frakci Syrské svobodné armády Džajš al-Sunna.¹⁶³

¹⁶⁰ Agence France Presse. *New rebel alliance wants Syria as 'Islamic state*. Hurriyet Daily News. 2013.

¹⁶¹ Lund, A. *Pushing Back Against the Islamic State of Iraq and the Levant: The Islamic Front*. Carnegie Endowment for International Peace. 2014.

¹⁶² Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 338-339.

¹⁶³ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 339.

Pro režimní síly nebyly schopné město ubránit, protože nová aliance si efektivně rozdělila oblasti, ve kterých bojovala. Už 28. března padlo město do rukou rebelů. Bylo to teprve podruhé, kdy celá provincie padla do rukou rebelů.¹⁶⁴ Hášim al-Šajch vydal okamžitě prohlášení určené místním obyvatelům, ve kterém prohlásil, že jsou osvobozeni od nelegitimního režimu. Al-Džulání také prohlásil, že by se všichni měli vrátit činností, kterým se věnovali před válkou. Dohlížet na dění ve městě bude speciální komise, která bude pomáhat místní v případě potřeby. Velitel Fronty an-Nusra také dodal, že na město bude dohlížet i konzultativní rada *šúrá*, a co nejdříve budou zavedeny šaríatské soudy. Syrský režim reagoval na ztrátu tak velkého území nálety, a tak se mnoho obyvatel Idlíbu raději rozhodlo město opustit.

Díky úzké spolupráci, dokázali členové skupiny Džajš al-Fatah dobýt na jaře také města Mastúma, Džisr aš-Šughúr a Arídha. V posledním jmenovaném městě se nacházely sklady s humanitární pomocí Světového potravinového programu. V dalších regionech země se začaly vytvářet nové frakce Džajš al-Fatah, například v Aleppu, Qalamúnu a jižní Sýrii.¹⁶⁵

V létě 2015, 25. června začala operace na jih Sýrie nazvaná Jižní bouře, s cílem získat město Dar'á a vyhnat odtamtud syrské ozbrojené síly. Postup rebelů však brzy zastavilo masivní bombardování syrského letectva.¹⁶⁶ V červenci potom operace pokračovala pod názvem operace Spravedlivá bouře.

¹⁶⁴ Tím prvním bylo město Raqqá, které obsadil Islámský stát v lednu 2014, od té doby je administrativním centrem džihádistů.

¹⁶⁵ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 349.

¹⁶⁶ Ch. R. Lister, *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015. Str. 362.

7. Závěr

Kromě vytvoření uceleného přehledu a kontextu působení salafistických a džihádistických skupin v současném syrském konfliktu, bylo hlavním cílem mé diplomové práce ověřit stanovenou hypotézu, tedy, že podpora syrské moci alawitské náboženské menšiny na úkor sunnitské většiny, byla příčinou masivního nárůstu vlivu sunnitských islamistických hnutí v Sýrii po roce 2011.

V minulosti zastávala syrská ba^cthistická moc poměrně benevolentní přístup k některým organizacím, které byly převážně západními politiky označovány za teroristické. Západní státy tuto politiku režimu kritizovaly a Sýrie byla označena za sponzora terorismu. Z pohledu syrské regionální politiky se však jednalo o legitimní bezpečnostní politiku, a o snahu o osvobození okupovaného území Palestiny státem Izraelem. Podporou těchto hnutí sledoval režim, kromě své vlastní bezpečnostní politiky, strategické cíle v Palestině, Libanonu i Jordánsku, a snažil se destabilizovat Izrael.

Prezident Baššár al-Asad toleroval přítomnost zahraničních bojovníků a jejich výcvikových zařízení na území Sýrie také v době, kdy v sousedním Iráku zuřilo irácké povstání proti okupaci země armádou Spojených států amerických. V letech 2007 a 2008 začal svou politiku vůči těmto hnutím měnit, ze strachu z vlivu islamistů na syrské muslimy. Někteří muslimové v tradičně sekulární Sýrii se začali navenek hlásit ke své víře. Původem alawitský prezident se obával sektářských rozporů mezi obyvateli, i přes to, že opravdu zbožných muslimů v Sýrii nebylo moc, a salafističtí radikálové nikdy neměli podporu obyvatel Sýrie.

Co se týče podpory alawitské menšiny jako konkrétní konfesní skupiny, nejednalo se přímo o podporu této náboženské menšiny na úkor jiné, jako spíše o podporování rodinných příslušníků a známých, kteří přišli ze stejného prostředí jako prezident. Politika syrské strany Ba^cth vyzdvihovala arabský nacionalismus nad kategorií konfesní příslušnosti. Sunnité, ani jiné náboženské skupiny, nebyli

eliminováni ze syrské politiky, na ta nejvyšší místa však dosáhnout nemohli.

Nárůst vlivu těchto hnutí závisel na mnoha faktorech. Sekulární režim však nikdy neprosazoval alawity z konfesních důvodů. Proto považuji původní hypotézu za vyvrácenou.

Když vypukl konflikt v roce 2011, někteří Syřané vnímali, že ti kdo se chovali násilně vůči protestujícím, byli převážně alawité, protože mnozí alawité byli zároveň členy armády a milice *aš-Šabíha*. Když už některý člen této menšiny nesouhlasil s činy vlády a prezidenta, raději režimu neodporoval, aby neohrozil svoji budoucí pozici. Toho využila nastupující a stále posilující islamistická hnutí, kteří svými sliby o „potrestání“ nespravedlností a nastolení nového islámského řádu získali do svých řad také některé syrské sunnity. Když se k vládním ozbrojeným silám přidala ještě vojenská podpora bojovníků z Íránu a *Hizbulláhu*, dalo se předpokládat, že salafisté budou chtít vyhrotit konflikt v náboženském smyslu a vést válku proti ší'itům.

Navzdory tomu salafisté prohlašují, že až bude poražen současný režim, a bude ustaven islámský stát, náboženské menšiny budou žít po boku pravověrných muslimů, za podmínek, za jakých to stanovuje islámské právo šari'ca. Tyto principy však jednotlivé organizace často interpretují po svém. Jedná se zřejmě o způsob, jak získat co nejvíce příznivců. I přes tato prohlášení dochází k masakrům na menšinách v Sýrii, a dá se předpokládat, že kdyby alawité v zemi výrazně oslabili, čelili by velkému nebezpečí ze strany salafistů a džihádistů.

8. Použitá literatura

8.1 Monografie

Bahbouh, Ch. *Sýrie: historie, kultura, geografie*. Dar Ibn Rušd. Praha. 2005.

Burgrová, H. ed. *Současný Blízký východ: politický, ekonomický a společenský vývoj od druhé světové války do současnosti*. Barrister & Principal. Plzeň. 2011. Str. 105-117.

Gombár, E. *Dramatický půlměsíc. Sýrie, Libye, Írán v procesu transformace*. Karolinum. Praha. 2001. Str. 19-81.

Krátký, O. *Blízkovýchodní internacionála. Milníky šíitské aktivizace ve 20. Století*. Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství. Brno. 2013. Str. 143-177.

Kropáček, L. *Duchovní cesty Islámu*. Scriptum. Vyšehrad. 2003.

Křížek, D., Tarant, Z. ed. *Arabské jaro. II. díl – Sýrie a Arabský poloostrov*. Západočeská univerzita v Plzni. 2014. Str. 134-219.

Leverett, F. *Inheriting Syria: Bashar's Trial by Fire*. Brookings Institution Press. Washington D. C. 2005.

Lister, Ch., R. *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency*. C Hurst & Co Publishers Ltd. 2015.

McHugo, J. *Syria a Recent History*. Saqi Books. Londýn. 2015.

Mendel, M. *Arabské jaro. Historické a kulturní pozadí událostí na blízkém východě*. Academia. Praha. 2015. Str. 241-266.

Ostřanský, B. *Atlas muslimských strašáků aneb Vybrané kapitoly z „mediálního islámu“*. Academia. Praha. 2014.

Perthes, V. *Syria under Bashar al-Asad: Modernisation and the Limits of Change*. Routledge. Londýn. 2004.

Rubin, B. *The Truth about Syria*. St. Martin's Press. New York. 2007.

Seale, P. *Asad the Struggle for the Middle East*. University of California Press. Kalifornie. 1990.

Van Dam, N. *The Struggle for Power in Syria: Politics and Society under Asad and the Ba'th Party*. I. B. Tauris. Londýn. 2011.

8.2 Internetové zdroje

Agence France Presse. *New rebel alliance wants Syria as 'Islamic state*. Hurriyet Daily News. 2013. [online]. [citováno 23. 6. 2016]. Dostupné na:

<http://www.hurriyetaidailynews.com/new-rebel-alliance-wants-syria-as-islamic-state.aspx?pageID=238&nID=58597&NewsCatID=352>

Anjarini, S. *The Story of Al-Tawhid Brigade: Fighting for Sharia in Syria*. Al-Monitor. 2013. [online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na: <http://www.al-monitor.com/pulse/security/2013/10/syria-opposition-islamists-tawhid-brigade.html>

BBC News. *Guide to the Syrian Rebels*. BBC News Services. 2013. [online]. [citováno 23. 3. 2016]. Dostupné na: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-24403003>

BBC News. *Leading Syrian rebel groups form new Islamic Front*. BBC News Services. 2013. [online]. [citováno 15. 3. 2016]. Dostupné na: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-25053525>

BBC News. *Profile: AbuBakr al-Baghdadi*. BBC News Services. 2015. [online]. [citováno 5. 1. 2016]. Dostupné na: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-27801676>

BBC News. *Profile: Syria's ruling Baath Party*. BBC News Services. 2012. [online]. [citováno 17. 4. 2016]. Dostupné na: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-18582755>

BBC News. *Syria Conflict: Russia's Putin orders "main part" of forces out*. BBC News Services. 2016. [online]. [citováno 17. 4. 2016]. Dostupné na: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-35807689>

Benotman, N., Blake, R. *Jabhat al-Nusra. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2013. [online]. [citováno 24. 4. 2016]. Dostupné na: <https://www.quilliamfoundation.org/wp/wp-content/uploads/publications/free/jabhat-al-nusra-a-strategic-briefing.pdf>

Benotman, N., Naseraldin, E. *The Jihadist Network in the Syrian Revolution. A Strategic Briefing*. Quilliam. 2012. [online]. [citováno 24. 4. 2016]. Dostupné na: <http://www.quilliamfoundation.org/wp/wp-content/uploads/publications/free/the-jihadist-network-in-the-syrian-revolution.pdf>

Berman, A. *Rebel groups in Jebel Al-Zawiya. Backgrounder*. Institute for the Study of War. 2012. [online]. [citováno 24. 4. 2016]. Dostupné na: http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Backgrounder_RebelGroup_sJebelAlZawiyah_31July.pdf

Bernard, A., Schmitt, E. *Rivals of ISIS Attack U. S. - Backed Syrian Rebel Group*. NY Times. 2015. [online]. [citováno 23. 6. 2016]. Dostupné na: http://www.nytimes.com/2015/08/01/world/middleeast/nusra-front-attacks-us-backed-syrian-rebel-group.html?_r=0

Bronstein, S., Griffin, D. *Self-funded and deep-rooted: How ISIS makes its millions*.

CNN Investigations. 2014. [online]. [citováno 5. 1. 2016]. Dostupné na:

http://edition.cnn.com/2014/10/06/world/meast/isis-funding/index.html?hpt=hp_t1

Bunzel, C. *From Paper State to Caliphate: The Ideology of Islamic state*. The Brookings Project on U. S. Relations with the Islamic World. 19/2015. Str. 8-10.

[online]. [citováno 4. 1. 2016]. Dostupné na:

<http://www.brookings.edu/~media/research/files/papers/2015/03/ideology-of-islamic-state-bunzel/the-ideology-of-the-islamic-state.pdf>

Caris, Ch. C., Reynolds, S. ISIS Governance in Syria. *Middle East Security Report 22*.

Washington DC. 2014. [online]. [citováno 27. 4. 2016]. Dostupné

na: http://www.understandingwar.org/sites/default/files/ISIS_Governance.pdf

Country Reports on Terrorism 2014. *State Sponsors of Terrorism Overview. Syria*.

[online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na:

<http://www.state.gov/j/ct/rls/crt/2014/239410.htm>

Ensor, J. *Islamic State leader Baghdadi goads West in rare audio statement*. The

Daily Telegraph. 2015. [online]. [citováno 4. 1. 2016]. Dostupné na:

<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/islamic-state/12069924/Islamic-State-leader-Baghdadi-goads-West-in-rare-audio-statement.html>

Gambhir, H. *ISIS's Regional Campaign: December*. Institute for the Study of War.

2016. [online]. [citováno 4. 1. 2016]. Dostupné na:

<http://www.understandingwar.org/backgroundunder/isiss-regional-campaign-december-2015>

Ganor, B. *Syria and Terrorism*. Jerusalem Center for Public Affairs. 1991. [online].

[citováno 28. 12. 2016]. Dostupné na: <http://www.jcpa.org/jl/saa26.htm>

Human Rights Watch. *Attacks on Ghouta. Analysis of Alleged Use of Chemical Weapons in Syria*. USA. 2013. [online]. [citováno 27. 4. 2016]. Dostupné na: <https://www.hrw.org/report/2013/09/10/attacks-ghouta/analysis-alleged-use-chemical-weapons-syria>

Hussein, T. *The Ansar al-Sham Battalions*. Carnegie Endowment for International Peace. 2014. [online]. [citováno 21. 3. 2016]. Dostupné na: <http://carnegieendowment.org/syriaincrisis/?fa=55066>

Chulov, M. *Abu Bakr al-Baghdadi emerges from shadows to rally Islamist followers*. The Guardian. 2014. [online]. [citováno 14. 3. 2016]. Dostupné na: <http://www.theguardian.com/world/2014/jul/06/abu-bakr-al-baghdadi-isis>

Joscelyn, T. *Jihadist coalition captures checkpoints around city of Idlib*. The Long War Journal. 2015. [online]. [citováno 23. 3. 2016]. Dostupné na: <http://www.longwarjournal.org/archives/2015/03/jihadist-coalition-captures-checkpoints-around-city-of-idlib.php>

Lund, A. *Abu Yahia al-Hamawi, Ahrar al-Sham's New Leader*. Syria Comment. 2015. [online]. [citováno 14. 3. 2016]. Dostupné na: <http://www.joshualandis.com/blog/abu-yahia-al-hamawi-ahrar-al-shams-new-leader/>

Lund, A. *Islamist Mergers in Syria: Ahrar al-Sham Swallows Suqour al-Sham*. Carnegie Endowment for International Peace. 2015. [online]. [citováno 14. 3. 2016]. Dostupné na: <http://carnegieendowment.org/syriaincrisis/?fa=59471>

Lund, A. *Pushing Back Against the Islamic State of Iraq and the Levant: The Islamic Front*. Carnegie Endowment for International Peace. 2014. [online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na: <http://carnegieendowment.org/syriaincrisis/?fa=54121>

Lund, A. *Syria's salafi insurgents. The rise of the Syrian Islamic Front*. UI Occasional papers. 17/2013. [online]. [citováno 29. 3. 2016]. Dostupné na: <http://www.ui.se/eng/upl/files/86861.pdf>

Lund, A. *The Politics of the Islamic front, Part 5: The Kurds*. Carnegie Endowment for International Peace. 2014. [online]. [citováno 17. 4. 2016]. Dostupné na: <http://carnegieendowment.org/syriaincrisis/?fa=54367>

Lunquist, L. *Analysis: Formation of Islamic Front in Syria benefits jihadist groups*. The Long War Journal. 2013. [online]. [citováno 14. 3. 2016]. Dostupné na: http://www.longwarjournal.org/archives/2013/11/yesterday_a_new_isla.php

MacDonald, A. *Rise of Jaish al-Islam marks a turn in Syria conflict*. Middle East Eye. [online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na: <http://www.middleeasteye.net/news/jaish-al-islam-piece-918366283>

McKirdy, E. *Which ancient treasures did ISIS destroy in Palmyra?* CNN International Edition. 2016.[online]. [citováno 27. 4. 2016]. Dostupné na: <http://edition.cnn.com/2016/03/28/middleeast/isis-palmyra-treasures-destroyed/>

Melvin, D.,Hanna J. *Russia suspends airstrikes in some Syrian areas as truce goes into effect*. CNN International Edition. 2016.[online]. [citováno 27. 4. 2016]. Dostupné na: <http://edition.cnn.com/2016/02/27/middleeast/syria-conflict/>

Nguyen-Phuong, M. *Syrian Alawites: Their history, their future*. The Islamic Monthly. 2015. [online].[citováno 16. 1. 2016]. Dostupné na: <http://theislamicmonthly.com/syrian-alawites-their-history-their-future/>

O'Bagy, E. *Jihad in Syria. Middle East Security Report 6*. Institute for the Study of War. Washington. 2012. Str. 13. [online]. [citováno 28. 11. 2015]. Dostupné na: <http://www.understandingwar.org/sites/default/files/Jihad-In-Syria-17SEPT.pdf>

Pitel, L. *Syria civil war: Al-Qaeda offshoot Jabhat al-Nusra says ceasefire is a 'trick'*. *Independent*. 2016. [online]. [citováno 14. 3. 2016]. Dostupné na: <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/syria-civil-war-al-qaeda-offshoot-jabhat-al-nusra-says-ceasefire-is-a-trick-a6898801.html>

Prusher, I. *What the ISIS Flag Says About the Militant Group*. *Time*. 2014. [online]. [citováno 4. 1. 2016]. Dostupné na: <http://time.com/3311665/isis-flag-iraq-syria/>

Roggio, B. *Suqour al Sham, ISIS agree to ceasefire*. *The Long War Journal*. 2014. [online]. [citováno 14. 3. 2016]. Dostupné na: http://www.longwarjournal.org/archives/2014/02/suqour_al_sham_isis_agree_to_c.php

Rubin, B. *Syria's Secret Surrogate: The Truth About Fatah al-Islam's Uprising in Lebanon*. *Middle East Review of International Affairs*. Global Research in International Affairs (GLORIA) Center. 2007. [online]. [citováno 16. 3. 2016]. Dostupné na: <http://www.imra.org.il/story.php3?id=34659>

Saltman, E. M., Winter, Ch. *Islamic State: The Changing Face of Modern Jihadism*. Quilliam. 2014. [online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na: <http://www.quilliamfoundation.org/wp/wpcontent/uploads/publications/free/islamic-state-the-changing-face-of-modernjihadism.pdf>

Spencer, R. *Leading Syrian rebels defect, dealing blow to fight against al-Qaeda*. *Telegraph*. 2013. [online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/10498477/Leading-Syrian-rebels-defect-dealing-blow-to-fight-against-al-Qaeda.html>

Stanford University. *Mapping militant organization*. [online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na: <http://web.stanford.edu/group/mappingmilitants/cgi-bin/groups/view/1>

Syria Update: Jabhat Nusra Aligns with al-Qaeda. Syria Project. Institute for the Study of War. Washington. 2013. [online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na: <http://understandingwar.org/backgrounder/syria-update-jabhat-nusra-aligns-al-qaeda>

Syrian Islamic Liberation Front. Global Security. [online]. [citováno 14. 3. 2016]. Dostupné na: <http://www.globalsecurity.org/military/world/para/silf.htm>

Tentative Jihad: Syria's Fundamentalist Opposition. Crisis Group Middle East Report 131. 2012. [online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na: [http://www.crisisgroup.org/~media/Files/Middle%20East%20North%20Africa/Iraq%20Syria%20Lebanon/Syria/131-tentative-jihad-syrias-fundamentalist-opposition.pdf](http://www.crisisgroup.org/~/media/Files/Middle%20East%20North%20Africa/Iraq%20Syria%20Lebanon/Syria/131-tentative-jihad-syrias-fundamentalist-opposition.pdf)

Terrorist Designations of the al-Nusra Front as an Alias for al-Qa'ida in Iraq. U. S. Department of State. [online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na: <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2012/12/201759.htm>

Todd, B. *ISIS gaining ground in Yemen, competing with al Qaeda*. CNN Politics. 2015. [online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na: <http://edition.cnn.com/2015/01/21/politics/isis-gaining-ground-in-yemen/>

Whitlock, C. *The Zarqawi Biography*. Council of Foreign Relations. The Washington Post. 2006. Str. 2. [online]. [citováno 2. 1. 2016]. Dostupné na: http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/06/08/AR2006060800299.html?nav=rss_world/africa

Winter, Ch. *The Virtual 'Caliphate': Understanding Islamic State's Propaganda Strategy*. Quilliam. 2005. [online]. [citováno 5. 1. 2016]. Dostupné na: <http://www.quilliamfoundation.org/wp/wp-content/uploads/publications/free/the-virtual-caliphate-understanding-islamic-states-propaganda-strategy.pdf>

Zelin, A. Y. *The Syrian Islamic Front: A New Extremist Force*. The Washington Institute. 2013. [online]. [citováno 14. 2. 2016]. Dostupné na:
<http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/the-syrian-islamic-front-a-new-extremist-force>

Zelin, A. Y. *The War between ISIS and al-Qaeda for Supremacy of the Global Jihadist Movement*. Research Notes. The Washington Institute for Near Eastern Policy. 2014. Str. 1. [online]. [citováno 23. 1. 2016]. Dostupné na:
http://www.washingtoninstitute.org/uploads/Documents/pubs/ResearchNote_20_Zelin.pdf

9. Resumé

After revolution year of 2011 foreign salafists and jihadists emerged in Syria. Many young men were defending themselves against the Syrian army and Shabiha militia, because regime violently suppressed demonstrations. Some of young muslims then united with salafist. And later few of them accepted Salafism.

All groups of salafists, or even jihadists, are traditionally promising the same thing. To eliminate regime of oppression, start a new Islamic state and apply Islamic rule in Syria. The main goal of jihadists is a global chaliphate, with Islamic rule by their own vision.

It was in this same year of 2011 when leader of Islamic State of Iraq sent one of his experienced jihadist fighters Muhammad al-Jolani in Syria to lay the groundwork for Syrian faction of Islamic State. But Jabhat al-Nusra stayed independent, with a help from al-Qaeda and its leader Ajman al-Zawahiri. In 2013 also Islamic state came to Syria, and later declared an Islamic chaliphate.

In 2012 emerged two coalitions of islamist movements, and later in 2013 was founded Islamic Front. The organization within this movement were Ahrar ash-Sham, Suqour ash-Sham, Liwa al-Haqq and others, but not Jabhat al-Nusra. This jihadist group became part of a coalition called the Jaish al-Fatah in March 2015. Many of these groups are still involved in the conflict in Syria.

Some Sunnis are blaming alawites of this conflict. They are a religious minority in Syria, and many alawites are in important positions in government and army, including president Bashar al-Asad. They consider themselves Shiites. Also there are fighters from Hizbollah and Iran, both groups are Shiites and both group are helping to the regime. My main goal in this master thesis was to prove the hypothesis, that regime support the growth of radicalization within sunni population in Syria, because it always preferred alawites instead of sunni

muslims, and these muslims are now fighting against president Bashar al-Asad and alawites. The hypothesis was disproved. Promoting of Alawites was not because of their faith, but because social and regional relations with ruling al-Asad family.